Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 236 (4931).
21 ОКТЯБРЬ 1982 й. ПАЙШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет Иттифоқи гражданлари! Ленинчасига, коммунистчасига яшаш, ишлаш ва курашишни ўрганингиз!

Биз коммунистик меҳнат ғалабасига эришамиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

• 18 декабрь—коммунистик шанбалик куни

Бутун кучни ишга солиб

Москваликларнинг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига 18 декабрь куни коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусини Тошкент тракторсозлари қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, «Тошкент трактор заводи» бирлашмасидаги меҳнат байрамида ўн мингдан кўпроқ киши қатнашади. Уларнинг кўпчилиги ўз иш жойларида ишлайди. Анчагина илғорлар шу куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришишга, смена топшириқларини бир ярим—икки баравар ошириб бажаришга қарор бердилар.

Машинасозлар шанбаликда кўп миқдорда маҳсулот, шу жумладан элликта трактор учун деталь ва узеллар ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Қишлоқ хўжалик машиналари учун кўп миқдордаги запас қисмлар қишлоққа жўнатилади.

Биз ҳаммамиз — пахтакормиз

Пахтазордан дараклар № 20

△ Тошкент областининг Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхози пахтакорлари социалистик мажбуриятларини бажардилар. Давлатга 4.588 тонна «оқ олтин» топширилди. Унинг 4 минг тоннаси бункерлардан тўкилди. Ҳосилдорлик 37 центнерни ташкил этди. Ялпи ҳосилнинг 4.120 тоннаси биринчи сортларга қабул қилинди.

△ 15 минг 438 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29,2 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олган Ўрта Чирчиқ райони заршуносдари марраға етдилар.

△ 960 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олиб, қабул пунктларига 3 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширган Пискент районидаги Тельман номли колхоз заршуносдари планни бажардилар.

△ Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан йиғим терим ишларини жадаллаштирайлик! Вақт кутиб турмайди!

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлаш бориши тўғрисида шу йил 20 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ
[Планга нисбатан процент ҳисобида]

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	0,72	103,60
Хоразм	1,45	91,86
ҚҚАССР	1,39	86,91
Бухоро	1,07	85,11
Навоий	0,96	79,65
Сурхондарё	1,04	78,18
Сирдарё	1,19	75,01
Наманган	1,05	69,36
Жиззах	1,34	69,14
Андижон	1,24	67,57
Қашқадарё	1,33	66,08
Самарқанд	1,26	63,80
Фарғона	1,06	62,44
Республика бўйича:	1,16	75,60

МУРОЖААТГА ЖАВОБАН

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида смена алмашиш пайтида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига қарата Мурожаатига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Унда 4-тикув цехининг чевари Ш. Ризаева сўзга чиқиб бундай деди: «Мамлакатимиз тўқимачилик саноати қанчалик кўп пахта олса биз, тикувчилар учун шунчалик кўп газлама тайёрланади, биз эса аҳолининг халқ истеъмоли буюмларига бўлган талабини янада тўлароқ қондирган бўламиз. Бизнинг бурчимиз ҳосил қачон йиғиштириб олинишини кутиб туришдан иборат эмас. Бизнинг бурчимиз деҳқонларга энг яқин мададкор бўлишдан иборатдир. Корхонамизнинг 300 ишчиси пахта ҳосилини йиғиштириб олишда ёрдам бермоқда, улар шу кунларда пахтакорлар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар».

Куни кеча Жиззах областидан пахта йиғим-теримида иштирок этиб қайтган комсомол аъзоси Марина Смирнова «оқ олтин» ҳосилини йиғиштириб олаётган ҳамкасбларининг меҳнатда эришаётган ютуқлари, уларнинг кайфияти кўтаринкилиги ҳақида, ҳар бир ишчи ҳосил тақдири учун қайғураётганлиги тўғрисида гапириб, ҳашарчилар ёрдамида шу кунгача юз тоннадан зиёд пахта ҳосили териб олиниб хирмонга топширилганлигини айтди.

Тикувчилар бу йилги мавсумда камида 300 тонна пахтани йиғиштириб олишга қарор қилишди.

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ — КОММУНИСТЛАРНИНГ БУРЧИ

19 октябрь куни Тошкентда республика Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан СССР Ички ишлар министрлиги чақирган бу кенгашда область партия комитетларининг ички ишлар бўлимлари мудирлари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги бўлинмаларининг бошлиқлари, область ички ишлар бошқармаларининг, сиёсий-тарбиявий иш бўлимларининг, шаҳар ва район ички ишлар бўлимларининг бошлиқлари ва уларнинг ўринбосарлари, ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари ва транспортдаги ички ишлар бўлинмаларининг бошлиқлари ҳамда уларнинг сиёсий-тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарлари, республика ҳуқуқ-тартибот муҳофаза қилиш органларининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг масъул ходимлари ҳам қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кириш нутқи сўзлаб очди.

КПСС XXVI съезди талаблари асосида социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ тартиботни янада мустаҳкамлаш юзасидан Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари бошланғич партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков доклад қилди.

Доклад юзасидан бошланган музокараларда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Сирдарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилоти секретари А. И. Масюра, Самарқанд область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи А. М. Муҳаммадиев, Олтиариқ район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Қаюмов, Навоий район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари П. Х. Ботиралиев, Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари П. Шендрик, Чирчиқ шаҳар ижроия комитети ички ишлар бўлимининг бошлиғи Ю. А. Козловский, Хоразм область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси сиёсий-тарбиявий ишлар бўлимининг бошлиғи Б. Машарипов, Хўжайли район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Х. Маликов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Б. Жамолов, Ғаллаорол район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Норқулов, Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилотининг секретари М. П. Моторигин, Сурхондарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилотининг секретари М. А. Бобоев, Янгибозор район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Қоракулов, Сиёб район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари А. Жалилов, Уйчи район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошлиғининг сиёсий-тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари З. Ризаев иштирок этдилар.

Социалистик қонунчиликни ҳамда ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги партия XXVI съезди талабларини ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини амалга оширишда ички ишлар органлари, уларнинг бошланғич партия ташкилотларининг роли катта эканлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Коллективнинг ўзаги ва метин кучи бўлган бу ташкилотлар кейинги вақтларда сон жиҳатидан ўсди ва мустаҳкамланди, уларнинг сафларига ички ишлар органлари ходимларининг илғор қисми қабул қилинди. Ички ишлар органлари бошланғич партия ташкилотлари ишида коммунистларнинг етакчилик ролини ошириш, уларнинг жанговарлигини кучайтириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Ички ишлар органлари партия ташкилотлари раҳбарлигида ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишнинг шаклан ва мазмунан янги услублари жорий этилмоқда.

Андижон область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошланғич партия ташкилоти ишида катта тажриба тўпланган. Унинг ташаббуси билан республикада «СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига 60 ташаббус» шиори остидаги социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Партия йиғилишлари ва бюро мажлисларида партия ташкилоти ташаббуси билан республикада биринчи «Автопоиск» деган автоматлаштирилган система барпо этилди, бу система транспорт воситаларидан фойдаланишга алоқадор жиноятларни фош қилишга самарали равишда кўмаклашмоқда. Партия ташкилотлари ҳузурида бошқармалар педагогика ва психология мактаби, маданият халқ университети, ёш коммунистлар мактаби ишлаб турибди, улар партия ташкилотлари партиявий-сиёсий ишлар залини, илғор тажрибани оммалаштириш бир неча кабинетни жиҳозлади. Чирчиқ шаҳар ижроия комитети ички ишлар бўлими партия ташкилотининг иши намуна бўла олади. Партия бюросининг мажлисларида коммунистларнинг Устав талабларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботлари вақти-вақти билан тингланмоқда, кадрларни танлаш, жойлаштириш ва тарбиялашга, интизомни мустаҳкамлашга таалуқли масалалар муҳокама қилинмоқда.

Шу билан бирга кенгашда республиканинг айрим область ва районларидаги ички ишлар органларининг фаолиятида ҳали жиддий камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди. Айрим партия ташкилотлари милициянинг обрўсини тўкадиган, жиноятчиликка қарши кураш ишига зарар етказадиган сансалорлик, бюрократизм фактларини ҳамда талабалардан чекиниш ҳолларини тузукроқ текширмаётир, чора кўрмаяптилар.

Ички ишлар органлари бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш биринчи галдаги вазифа эканлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Уларнинг активлиги, аввало партиянинг социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга доир талабларини турмушга изчиллик билан татбиқ этишда, коммунистларнинг ўз коллективларида етакчилик ролини таъминлашда намоён бўлиши лозим. Партия ташкилотлари юксак талабчанлик қилишлари, коммунистларни актив ҳаётий позицияда туриш, партия ва халқ олдидаги ўз бурчини бажариш учун жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашлари, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришлари, пассивлик, беларволик ва хотиржамлик кўринишларига дадил қарши курашишлари, ички ишлар органлари ходимларининг профессионал маҳоратини оширишлари, фуқароларга маданиятли ва одоб билан муносабатда бўлишларини, ҳар бир гражданнинг ҳимоячиси бўлишни талаб этишлари лозим. Ҳар бир коммунист тартибни бузган ҳолларни олдини олиш учун ўзи жавобгар эканлигини билиши керак.

Ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олиш ишлари партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим, деб таъкидланди кенгашда. Шу муносабат билан милициянинг участка инспекторлари билан, жиноят-қидирув, БХСС хизмати, тергов, ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари ходимлари билан, йўл ҳаракати ва автомобиль инспекцияси хизматчилари билан ишлашга зарурликни эътибор қаратилди.

Ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши кўп жиҳатдан кадрларни ғоявий чиниқтиришга боғлиқ, дейилди кенгашда. Ўз ишларини КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида баён этилган талаблар асосида олиб бориш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Ички ишлар органлари ходимлари ўртасида социалистик мусобақани моҳирона ташкил этиш, кадрларни ҳар томонлама ўқитиш, маданият, ва шу ходимлар ва мураббийлар университетлари ва партия ташкилотлари олдида турган бир қатор вазифалар кўрсатилди. Маркс-ленинча ўқиш ва халқ қўриқчиларининг кино клублари, кинолекторийлари ва партия ташкилотлари иши олиб бориш, тарғиботининг оммалаштириш кенг кўлам олиши лозим.

СССР Ички ишлар министрлигининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Ю. М. Чурбанов кенгашда сўзлаган нутқида республика ички ишлар органларининг ва уларда партия ташкилотларининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятини янада такомиллаштиришга доир вазифаларини баён қилди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Ю. Н. Мелкумов қатнашдилар.

* * *

Кенгаш қатнашчилари Тошкентнинг бир қанча районларидаги ички ишлар бўлимларида партия ташкилотларининг ишлари, уларнинг иш тажрибаси билан танишдилар. Улар республиканинг ижодий ташкилотлари билан ҳам учрашдилар. (ЎзТАГ).

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Хатамов, А. Эгамназаровлар Жиззах областидан хабар қиладилар:

10. ГАГАРИН НОМИНИ ШАРАФЛАЁТГАНЛАР

• Мирзачўл районида пахта йиғим-теримида Тошкентнинг Фрунзе районидан 10 минг 628 киши қатнашмоқда • Мирзачўлнинг бой армуғони • Пахтакорларга катта ғамхўрлик кўрсатилмоқда

АНКЕТА САВОЛЛАРИ

1. Бахт деганда нимани тушунасиз?
2. Меҳнат семестрига муносабатингиз қандай?
3. Ҳаётингизда қандай мардлик кўрсатгансиз?

Анкетамизга Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти иқтисодчи-инженерлик факультетининг IV курс студенти Шарофат РАҲИМОВА жавоб беради:

Шарофат Раҳимова Сурхондарё областининг Денов районида туғилган. Комсомол группасининг ташкилотчиси. Факультет студентлари ўртасида пахта териш бўйича чемпион.

1. Зеби-зийнатга белашиш бахт деб билмайман. Мен бахтга бундай қарашни мешчанларча қараш деб биламан. Меҳнатсиз, курашсиз эришилган бахтни мен бахт деб ҳисобламайман. Тинч-тотув яшаган оилаларни бахтли деб биламан.

2. Мен меҳнат семестрининг ҳўжалик ишга зарари йўқлигини ўзимдан келиб айтишим мумкин. Оиламиз пахтакор бўлганлиги учун, пахта теримига жон-жон деб чиқаман. Бу ерга тўртинчи марта келишим. Ҳар куни 130 килограммдан оширишиб пахта терямман. Баъзилар ўқув программаси қолиб кетади-ку, деб бежиз ташвишланишади. Мен машғулотлар кейин бир ой ичида тўлиқ ўзлаштириб оламан.

3. Ўтган йили «Душанбе—Тошкент» темир йўлида поезда кетаётган эдим. Кўшни купеда ухлаб қолган бир қизчани тилла буюмларини ўғирлашаётганини кўриб қолдим. Дарров проводникка айтдим. Хуллас, ўғрилар устидан суд бўлди, судда гувоҳ сифатида қатнашдим. Агар буни мардлик деб тушунсангиз, ҳаётимда ҳали бундан эсда қоларли ва қаҳрамонлик кўрсатганимча йўқ.

Машинамиз катта йўлдан ўнг томонга бурилди. Гагарин шаҳри — Мирзачўл районининг маркази кўп узоқ эмас экан.

Мана, Гагарин шаҳри. Ёш, бошидаги шаҳармини қўлига тутиб, гўё бутун мирзачўлликларга янги уфқларга чорлаётган Гагариннинг 10 метрли ҳайкали кишини диққатини тортади. Доҳиймиз В. И. Ленин номидаги майдонга, 8 йилки, кўп турган кўкна ва навкирон Мирзачўлни чўл дейишга бугун тил бормайди, дўстлар! Мана, Мирзачўлнинг қоқ ўртасида Гагарин шаҳри қад ростлаяпти. Шаҳар ҳали ўсишда. Аммо ҳозирги қиёфаси ҳам диққатга сазовор. Бу ерда пахта тозалаш заводи, «Таштекстильмаш» заводи филиали, темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш комбинати — 5 та саноат корхонаси, Семашко номидаги физиотерапия-курортология илмий-тадқиқот институтининг филиали, «Космос» универмаги ва бошқалар ишлаб турибди. (Бу ерда чиқадиган иссиқ минерал сув билан даволаш учун 100 ўринли шифохона қурилган). Шаҳарнинг истиқболи ҳам порлоқ: яна шу сувни шишаларга жойлайдиган корхона, тикувчилик фабрикаси ва бошқа корхоналар қуриш мўлжалланган.

СУРАТДА: (ўнгдан-чапга) Мирзачўл район партия комитетининг биринчи секретари Б. С. Сериков, Фрунзе район партия комитетининг иккинчи секретари А. М. Сергеев, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг партия комитети секретари Марат Аҳмедов, шу институт иқтисодчи-инженерлик факультети декани Юсуф Йўлдошев, тўртинчи курс студентлари Зиёдулла Эрнақулов ва Шарофат Раҳимовалар билан далада суҳбатлашмоқдалар.

Буларни қувониб тинглаган олаётганимизни яна бир бошқа бор, албатта. Мирзачўлни чўл деманглар, ҳа! Район партия комитетининг биринчи секретари Бегим Серикович Сериков билан суҳбатимиз бошини айтдик. У бейхтиёр кулимсираб шундай деди:

— Жиззахликлар Мирзачўлни мана шу жойда узил-кесил тасдим қилдилар. Ҳозир чўлнинг номигина қолган. Фазо кенг чўл забт этилди.

Бегим Серикович кўп гапни айтди. Дарвоқе, унинг ўзи ҳақида икки оғиз сўз. Ёши 43 да. Район ташкил топгандан бери шу ерда униб-ўсди. Аввал районкомда, партиявий-ташкилий ишлар бўлимининг мудири бўлди, кейин Жиззах область Совет ижроия комитетида қишлоқ хўжалик бўйича ўринбосар бўлиб ишлади. 1978 йилдан буён — район сардори. Район котиб бўлганда бери иқтисод фанлари кандидати.

Биз у билан пахта штабига боратиб ҳайрлашдик. Инҳки ёнда кенг, уфққа туташувчи пахтазорлар, секретарь қўлимизни сиқиб турди:

— Тошкентнинг Фрунзе районидан 10 минг 600 дан ортиқ киши ҳашарга келган, — деди у олисларга назар ташлаб. — Фрунзе райони бизга умуман катта оталиқ ёрдами кўрсатяпти. Районимиз ташаббуси билан ҳозир 4 та автолавка ажратиб берилган. Пахта мавсумигача 120 слесарь 11 пайвандлаш агрегати, 40 та автомобиль ва яна бошқа куч-ҳамда техника билан ёрдам беришди. Ҳаво инҳинг келган бир пайтда ҳашарчилар бизга катта мададкор бўлишяпти. Раҳмат, уларга!

Абай номли совхозга энди отланай деб турганимизда район штабига Фрунзе район партия комитетининг иккинчи секретари Андрей Моисеевич Сергеев кириб қолди. Икки ёноғи қип-қизил, сочлари шамолда ҳурпайиб кетган штаб бошлиғининг кўзларида ғурур бор эди. У чақирди:

— Студентлар ҳар куни кинофильм кўришади энди, — деди у қувониб. — Тўқимачилик комбинатининг «Текстильщик» клуби ходимлари хизмат кўрсатишяпти. 5 та совхоз — Сегизбоев, Абай номли, «Тошкент», «Советская Россия», «Ўзбекистон» совхозларига ёрдам беряпмиз. Кетдик, қолган гапларни кўчада гаплашамиз.

Абай номли совхоз дала шийпони. Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг инженер-иқтисодчилик факультети декани Юсуф Йўлдошев учрашдик. Жуда мамнун.

— Беш кун ичида 70 тонна пахта тердик, — деди у, — студентларимизнинг кайфияти жуда яхши. Мен ўзим 14 йил бўйи — шу совхозга, шу биринчи бўлимга пахта терганиман. Ҳашарчи бўлиб келяпман. Бизнинг совхозимиз 3-бўлимига ўтиш. Бу ерда енгил саноат факультети студентлари ишлашяпти. Шу куни II курс студенти Гулчеҳра Пирова 180 килограммдан «оқ олтин» терди.

— Эрталаб 6 яримда турамиз, — дейди у кенг пахтазорга тикилиб, — чой-пой ичгандан кейин то кеч 8 гача пахтазорда чиқмайман.

V курс студентлари Чўлпон Отамуродова, Роҳат Давлатова, 1 курсдан Ф. Шукурова, Д. Розиева ва бошқалар 110—135 килограммдан дур термоқдалар.

— Биздан 488 студент теримга қатнашяпти, — хикоя қила кетди декан Салоҳиддин Ҳусниддинов. — Ҳар қандай шароитда ҳам мардларча ишлаяпти, ҳашарчиларимиз ҳолатдамиз! Ҳа, айтганча, 100 процент студент этик билан таъминланган. Ётоқхоналар ҳам иссиқ.

Танишдик, V курс ётоқхонасини «Карнавал уйи», II курсникини «Нафис меҳмонхона», I курсникини эса «Орзу» деб номлашибди. Чакки эмас!

— Сувни қаердан ичасизлар?

— «Учқудуқ»дан.

— «Учқудуқ» дегандари — бир қудуқ атрофига учта қувур қўйилган экан. Яна бир қувончли нарса шуки, ҳар икки-уч ётоқхонада Тошкент олий милиция мактаби тинглов чиларидан вакил жамоат тартибига кўз-қулоқ бўлиб турибди.

Ҳашарчиларга барча шарт-шароитларни яратиб берган жиззахликларга ҳам, уларга катта ғамхўрлик кўрсатаётган фрунзеликларга ҳам «Офарин!» дегимиз келади.

(Давоми 2-бетда).

ТОШКЕНТ КОМСОМОЛИ

Комсомол-ёшлар саҳифаси

ЯШАСИН КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИНГ ИШОНЧЛИ ЁРДАМЧИСИ ВА ЖАНГОВАР РЕЗЕРВИ, КОММУНИЗМ ЁШ БИНОКОРЛАРИНИНГ ИЛҒОР ОТРЯДИ — ЛЕНИН КОМСОМОЛИ!

(КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллигига Чақириқларидан).

Шаҳар ёшлари мамлакат юбилейига тайёрланишмоқда

Совет ёшлари барча меҳнаткашлар қатори Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрамига тайёргарлик муносабати билан алоҳида илҳом ва жўшқинлик билан яшаб меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек Совет Иттифоқи бу юбилейни бутун жаҳон олдида «биргаликда коммунизм қураётган ҳур республикаларнинг ҳамжиҳат оиласи» сифатида кутиб олади.

СССРнинг ташкил этилиши ёшларнинг ВЛКСМ сафига киришн, мамлакатимиз барча халқларининг жипслашиши, йигит ва қизларнинг пролетар интернационализми ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбияланиши учун қулай имкониятларни яратди.

Тошкент шаҳар комсомол ташкилоти — СССР халқлари ёш вакиллари дўстлигининг конкрет акс этишидир. Тошкентда 100 дан ортиқ миллат ва элатларнинг ўғил ва қизлари биргаликда яшаб меҳнат қилмоқдалар. Бизнинг ёшларимиз буюк Ленин васиятларига, партиямиз ғояларига садоқатларини намойиш этмоқдалар. Ҳозир 300 мингдан ортиқ йигит ва қиз, 2 мингдан ортиқ комсомол-ёшлар бригадаси «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, билими, ташаббускорлиги ва ижодкорлиги — ўн биринчи беш йилликка!» ватанпарварлик ташаббусида қатнашмоқда. 4 мингдан ортиқ тошкентлик ёшлар ҳозирнинг ўзида 1984 йил ҳисобига ишламоқдалар. «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта!» шиори остидаги меҳнат беллашуви кенг авж олиб кетди.

Мусобақанинг биринчи кунлариданоқ, «Ташсельмаш» заводида социалистик мусобақа ташаббускори бўлган Ўзбекистон ЛКСМ XXII съезди делегати, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати М. Аброрхўжаев бошчилигидаги бригада зарбдор меҳнат намунасини кўрсатяпти. Кунлик иш нормасини 140—150 процентга етказиб бажаряпти. Социалистик мусобақа пешқадамлари сафида Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидан А. Бобожонов, Тошкент тўқимачилик комбинатидан Д. Тўйчибоев, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасидан А. Ильин, заргарлик заводидан Р. Умаров, 2-пойафзал фабрикасидан М. Каримова бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадалари бор. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ВЛКСМ XIX съезди делегати А. Хўжаева етакчилигидаги бригадаси эса кунлик топшириқни кун сайин ошириб бажара бориб, йиллик планни 1982 йилнинг 29 декабрига бажариш мажбуриятини олди. «Таштекстильмаш» заводи асбобсозлик цехининг силлиқловчиси С. Умаров ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига ўн биринчи беш йилликнинг уч йили планини бажаришга аҳд қилди. Қаҳрамонона меҳнат қилаётганлар тўғрисидаги бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўзининг умумий таълим, ғоявий-сиёсий савиясини мунтазам ошириб боришга интилиш Тошкент ёшлари учун характерлидир. Комсомол сиёсий ўқувининг мактаблари ва семинарлари машғулотларини салкам 63 минг йигит ва қиз бошлашади. Биринчи машғулот «Ҳур республикалар бузулмас иттифоқи» мавзуида ўтиши қонунийдир. Ёшларни тарбиялашнинг барча томондан эътироф этилган формаси — «КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга!» Ленинча зачети имкониятларидан кенг фойдаланилмоқда. Зачетнинг навбатдаги босқичи мамлакатнинг 60 йиллик юбилейига бағишланади.

Ҳозир ёшлар комсомол ташкилотларида касб маҳорати конкурслари, бадиий ҳаваскорлик кўриклари ва фестиваллари, спорт байрамлари ва мусобақалари кабилардан иборат бир қатор тадбирлар ўтказилмоқда. 1982 йилнинг декабрида «Қардошлик оиласида 60 йил» ягона кун тартибида шаҳар комсомол йиғилиши, «Социалистик турмуш тарзи» ижтимоий-сиёсий ўқишлари, лектор кунлари бўлиб ўтади. 18 декабрда пойтахтнинг юз минглаб йигит-қизлари Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигига чиқадилар ва зарбдор меҳнатлари билан оталари ва катта авлод анъаналарига ўзларининг садоқатларини яна бир бор намойиш этадилар.

Юбилейнинг байрам қилинишига шаҳарнинг ижодкор ёшлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшадилар. Улар декабрь ойида шаҳар комсомол комитети томонидан ташкил этиладиган «Биз — ватанпарвар-интернационалистлармиз» санъат фестивалида қатнашадилар. Фестивалда ёшлар бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам кенг иштирок этишади.

Кузнинг ҳозирги кунларида барчамизнинг диққат-эътиборимиз 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмони учун умумхалқ кураши бораётган республика пахтазорларига қаратилган. Тошкентлик 10 минглаб йигит ва қизлар республиканинг турли областларида меҳнат қилишяпти.

Ишончимиз комилки, социалистик интернационализм принципларига садоқатли шаҳар ёшлари меҳнатдаги янги муваффақиятлар, аъло ўқиш, юксак ижтимоий-сиёсий активлик билан севимли Ватанимизнинг шонли юбилейини кутиб оладилар.

С. АЛИЕВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари.

(ДАВОМИ. БОШИ 1-БЕТДА).

Қалби навқирон ветеран — Владимир Евдокимович Тугов ҳақида шундай дейиш мумкин. У Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида қирқ йилдан бери ишлаяпти. У ҳамиша комсомол-ёшлар ўртасида бўлади. Уларга касб сирларини ўргатади. Владимир Евдокимович яқиндагина Александр Ведровга касб ўргатган эди. Ҳозир бу йигитчага разряд берилди. У алоҳида ишлаяпти.

СУРАТДА: ёшлар мураббийси В. Тугов шогирди А. Ведров билан суҳбатлашаяпти.
А. Иванов фотоси.

Ҳайдовчилар конкурси

Тошкент шаҳар комсомол комитети «Главташпассавтотранс» билан ҳамкорликда шаҳарнинг комсомол ёшидаги энг яхши ҳайдовчиси мусобақасини ўтказди. Мусобақа СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейига бағишланди.

Мусобақанинг биринчи босқичида барча пассажир автокорхоналарининг ёш ҳайдовчилари беллашадилар. Уларнинг энг яхшилари иккинчи босқичда ўзаро куч синашдилар. Бу ерда оғир ва қизиқарли кураш бўлди. Ўнта назарий ва амалий топшириқни хатосиз ҳамда тезлик билан бажариш лозим эди. Бунга йўл ҳаракати қоидалари, автомобилнинг техник тузилиши, тез ҳайдаш ва моделлаш мусобақалари киритилган эди.

ЛАЗ—695 М маркадаги автобуслар ҳайдовчилари ўртасида 2519-автопарк ҳайдовчиси М. Нуриддинов ғолиб чиқди. ГАЗ—24 маркали автомобиль ҳайдовчилари ўртасида биринчи ўринни 2-таксопаркнинг ёш ҳайдовчиси А. Сплюхин эгаллади.

Ғолибларга шаҳар комсомол комитети ва «Главташпассавтотранс»нинг ёрлиқлари, қимматбаҳо совғалари топширилди. Шунингдек, улар хорижий мамлакатларга туристик йўлланмалар билан тақдирланишди.

Э. МАҚСУМОВ.

ЯНГИ КЛУБ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети маданият саройига ёш олимлар, мутахассислар ва студентлар жуда кўп тўпландилар. Шу куни ёш олимлар ва мутахассисларнинг «Интеграл» шаҳар клуби очилди. Бу санага бағишланган тантанали йиғилишни Ўзбекистон ЛКСМ шаҳар комитетининг секретари А. Г. Аваков очди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР Давлат мукофотининг лауреати, геология, нефть ва газ конларини қидириш институтининг директори О. М. Акрамхўжаев, Тошкент шаҳар комсомол комитети фан бўлимининг мудири А. Азизов, район комсомол комитетларининг секретарлари йиғилишнинг фахрий президиумидан жой олдилар. Обод Муродович Акрамхўжаев тантанали равишда Ўзбекистон пойтахти ёш олимлари клубининг фахрий президенти этиб сайланди. У сўзга чиқиб шундай деди:

— Мен жуда кўп жамоат топшириқларини бажараман. Шунга қарамасдан сизларнинг таклифларингизни бажонидил қабул қилмоқдаман. Чунки бу жуда кўп фойда келтиради. Ишончларингизни оқлашга ҳаракат қиламан.

Фан оламига дастлабки қадамни қўяётган ўнлаб ёш олимлар мана шундай клубга муҳтож. Гапнинг моҳияти шундаки, кўплаб илмий ходимлар илмий изланишларни қайси йўналишда олиб боришни яққол тасаввур қилаолмайдилар. Бўлажак диссертацияларининг темалари таваккалчилик билан, плансиз асосда танланади. Клуб ёшларнинг ижодий изланишларига ҳар жиҳатдан ёрдам беради. Бу ерда илмий-қидириш ишларининг асосий йўналишлари белгиланади.

Олдинда жуда кўп вазифалар турибди. Фан моҳияти жиҳатидан жамиятимизнинг ишлаб чиқарувчи кучи бўлиб қолган, у ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларига кириб бормоқда. Янги жамиятни фансиз қуриб бўлмайди.

«Интеграл» клуби қандай вазифани бажаради? Унинг олдида турган асосий вазифалар нималардан иборат?

Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитети, илмий техника жамияти Тошкент область Советининг клубни ташкил қилиш ҳақидаги қарорида қуйидагилар ёзилган: фан ва маданиятнинг таниқли арбоблари билан бевосита алоқа қилиш имкониятини вужудга келтириш, ёш олимлар ва мутахассисларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун шароит яратиш.

Клуб ижодий ёшларни бирлаштириб, уларга ўз қобилиятларини ва имкониятларини яхшироқ намоён қилишга шароит яратади. Бу албатта катта ютуқларга олиб келади.

К. САРКИСОВ,
В. И. Ленин номидаги ТошДУ журналистика факультетининг I курс студенти.

ЁШЛАР ВА БЕШ ЙИЛЛИК

АҲИЛЛАР БРИГАДАСИ

...Комсорг Муҳаббат Шокированинг дугоналари унинг тўйида роса рақсга тушиб хумордан чиқдилар. Муҳаббатда эса янги оила ташвишлари билан яна бир муаммо пайдо бўлди. Бригадада унинг ўрнига ким ишлайди? Шундан кейин у қўшниларга алоҳида эътибор билан қарай бошлади. Заҳро Муҳамедова унга ҳамиша жиддий ва босиқ туюлар эди.

Ўнинчи синфни битираётган Заҳрога «Миконд» заводига бориб ишлашни таклиф этди. У комсомол ёшлар бригадасида йиғувчи бўлиб ишлай бошлади.

Муҳаббат хато қилмаган эди. Заҳро тезда коллективга қўшилиш билан бирга, орадан кўп ўтмасдан Муҳаббатнинг бошқа вазифасини ҳам бажара бошлади. Дугоналари уни бригада комсорги қилиб тайинлашди.

— Бригадангизда шундай анъана борми? — дея сўрадим коллективнинг етакчиси М. Ортиқовадан.

— Тўғрисини айтганда буни анъана деб бўлмайди, — дея жилмайди Мақсуда. — Чунки бу ягона ҳодиса. Бригадамизни тақдир тақозоси билан бир киши тарк этди. Бизда ёзилмаган қоида бор. Бригададан, заводдан кетадиган бўлсанг, ўзингга ўринбосар топишинг, унга касб сирларини ўргатишинг шарт.

Бригададаги қизлар энг аввало ишлаб чиқариш, ўз участканг ҳақида ўйлашинг керак деб жуда тўғри мулоҳаза юритишади. Коллективни бригада деб юритилишининг маъноси ҳам шундан. Шу боисдан ҳам уларнинг ҳеч бири цехдан кетишни хаёлига ҳам келтираётгани йўқ. Уларнинг меҳнат дафтарчасида ягона «Тошкентдаги «Миконд» заводига ишга кирди» деган ёзув бор. Фақат йиллари ҳар хил. Қизлар ёш бўлишларига қарамасдан меҳнат стажлари анча катта. Жумладан, З. Нормуҳаммедова заводда тўққиз йилдан буён меҳнат қилаяпти. Бригада бошлиғи М. Ортиқова, Ш. Ғаниева, П. Хайруллиналар эса етти-саккиз йилдан буён ишлашяпти.

Ҳар бир қиз учун қадрдон бўлиб қолган заводга келишнинг тарихи бор. Масалан, Мастура синфдош дугоналарига қўшилиб заводга келди. Дугоналарининг кўплари ишдан бўшаб кетишди. У эса ҳозир ҳам ҳар куни тонг саҳардан завод автобусига шошилади. Бу транспорт уни заводга келтириб қўяди.

Айтгандек, хизмат автобуси ҳақида. У ёшлар коллективининг ҳаётида ўзига хос роль ўйнайди. Бригададаги қизларнинг ҳаммаси бир вақтда учрашишади. Улардан уч киши Кўктеракда яшайди. Ҳаммаси бир вақтда хизмат автобусининг бекатида тўпланишади. Бир-бири билан турли мавзуларда суҳбатлашиш учун вақт бор. Аммо ҳар доим мавзу ўз-ўзидан ишга бориб тақалади. Нима қилиш, ишни нимадан бошлаш кераклиги ҳақида гаплашишади. Буни эрталабки планёрка деб аташ мумкин.

Бригада расман 1979 йилда ташкил этилган. Ўшанда ҳам қизлар бир-бирини ҳурмат қилишар, уларга бир хилда ҳақ тўланар эди. Орадан кўп ўтмасдан бригада пудрати — янги иш усулига кўчишга тўғри келди. Айрим янгиликларни қизлар эҳтиёткорлик билан қабул қилишди. Янгича усулда ишлашнинг афзалликларини амалда исботлашга М. Ортиқова етакчилик қилаётган комсомол ёшлар бригадаси ҳам қўшилди. Кейин коллектив мустаҳкамланди, ўз анъаналарига эга бўлди. Қизлар бир-бирларига ниҳоятда ишонишар эди. Шу боисдан ҳам коллектив муваффақиятга эриша бошлади.

Аввал ҳам бригаданинг натижалари яхши эди. Кейин муваффақиятлари янада кўпайди. Кунлик топшириқни бажариш 130 процентга етди. Ана шундан бошлаб қизлар автобусда кундалик вазифаларни муҳокама қилиб олишни одат қилиб олишди.

«Миконд» заводида йигирма комсомол ёшлар коллективи меҳнатни ташкил қилиш ва ҳақ тўлашнинг янги усулида меҳнат қилмоқда.

Аммо ҳамон М. Ортиқова етакчилик қилаётган бригада пешқадамликни қўлдан бермай келмоқда. Коллектив 12-цехда кассета йиғиш билан шуғулланяпти. У «ВЛКСМ XIX съезди номидаги бригада» фахрий номни оқлаб келяпти. Бригада бу номни мамлакатимиз комсомоллари анжумани шарафига ташкил этилган социалистик мусобақада ғолиб чиқиб қўлга киритган.

Бу бригада коллективини анчадан буён биламан. Қизлар ҳамиша меҳримни қозонишар эди. Фақат яхши меҳнатлари учунгина эмас, бир-бирига бўлган ҳурмати, участка, цех учун жон куйдиришлари туфайли ҳурматга сазовор бўлишган. Яқинда бунга яна бир марта ишонч ҳосил қилдим.

Мақсуданинг олдига келиб бригаданинг тажрибасини пропаганда қилиш, бунинг учун бригада аъзолари билан суҳбатлашиш лозимлигини тушунтирдик. Мақсуда шошилиб соатига қаради ва деди: «Соат уч яримда бўшайман. Ҳозир бандман. Саволларингизга ҳозир жавоб берадиган бўлсам Таниянинг иши тўхтаб қолади». Таня шу вақтда берилиб кассеталарни йиғаётган эди. Биз уларнинг ҳаракатини беихтиёр кузатдик. Назаримда улар операцияларини худди механизмлардек бажараётгандек эди. Ёнимизга участка мастери Ф. Қурбонмуродова келди. У суҳбатни шундай бошлади:

— Битта кассетани йиғиш учун олти минут сарфлаши керак. Қизлар эса бу операцияни 3-3,5 минутда бажаришаяпти. Улар самарали меҳнатлари билан бошқаларни ҳам унумли ишлашга чорламоқда. Бу коллективда меҳнат интизомини, техник жараённи бузиш ҳоллари сира бўлмайди.

Ишга новаторларча ёндошиш ҳар соҳада ўз самарасини бермоқда. Яқинда қизлар социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқишди. Улар мастер берган топшириқни 35 процент ошириб бажаришмоқда. Дастлаб қизларни катта нарсага қўл урмаяпсизларми? Буни бажара олмай қолсанглар нима бўлади?» деб огоҳлантирдилар. Лекин қизлар ўзига хос принципиаллик, қатъийлик кўрсатишиб аҳдлари қатъий эканликларини амалда исботладилар. Улар кунлик топшириқни 135 процентдан ошириб бажара бошладилар. Ҳозир улар социалистик мажбуриятларини яна қайта кўриб чиқиш ҳақида ўйлашмоқда. Уларнинг мақсади виждонан меҳнат қилишдир.

Қизлар юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан ҳар бир ишчи унумли меҳнат қилиши мумкинлигини амалда исботлашмоқда. Бунга эришиш учун софлик, принципиаллик, меҳнатсеварлик, ўзгаларнинг меҳнатини ҳурмат қилиш, касбни эъзозлаш зарур. Улар шу боисдан ҳам ёш ишчилар билан суҳбатлашганларида, минбардан сўзлаганларида ана шулар ҳақида қайта-қайта гапиришади.

Л. ЛЕВИТАС,
«Миконд» заводи комсомол комитети секретарининг ўринбосари.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР СЛЁТИ

Тошкент «Техника уйи»да шаҳар комсомол комитети ва Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг область Совети ташкил этган ёш рационализаторлар ва ихтирочилар слёти бўлиб ўтди. Слёт СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланди.

Комсомол ташкилотларининг экономиканинг етакчи тармоқларини ривожлантириш, янги техника ва илғор технологияни, рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни жорий этиш, оғир иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича ролини ошириш тўғрисида Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари С. Т. Алиев доклад қилди.

Шунингдек, халқ хўжалигининг турли соҳаларига катта самара келтирган ёш рационализатор ва ихтирочилар ҳам сўзга чиқишди. Булар Владимир Гизерский, Баҳром Қобулов, Петр Орехов, Гуля Фозилова, Вячеслав Ли, Аброр Маъруфхўжаев, Константин Ўзикановлардир.

Энг яхши рационализатор ва ихтирочилар шаҳар комсомол ташкилотининг ёрлиқлари, қимматбаҳо совға буюмлари билан тақдирландилар.

Қисқа хабарлар

Ўзбекистон ЛКСМ Ҳамза район комитетининг V пленуми бўлиб ўтди. «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида комсомол сиёсий ва иқтисодий ўқуви системасини янада такомиллаштириш бўйича комсомол комитетларининг вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон ЛКСМ Ҳамза район комитетининг секретари Д. Т. Миртожиев доклад қилди.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Ҳамза район комитети ташкилий бўлими мудири А. Н. Ефимов, Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг секретари А. Г. Аваков иштирок этишди.

* * *

Шаҳар партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари юксак меҳнат ва ижтимоий активлик вазиятида ўтмоқда. Ҳисобот-сайлов йиғилишларининг диққат-марказида ёшларнинг меҳнат тарбияси, уларни ўн биринчи беш йиллик план ва мажбуриятларининг муддатидан илгари бажарилишига сафарбар этиш, КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида қабул қилинган Озиқ-овқат программасини амалга ошириш масалалари турибди.

5-таксопаркдаги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати А. Қамбарбеков бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари Тошкентнинг 2 минг йиллик юбилейигача ўн биринчи беш йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олишди. 2-автокомбинатда бўлган ҳисобот-сайлов йиғилишида комсомол-ёшлар бригадаси бригадири Б. Шарипов Ўзбекистон пойтахти юбилейигача ўн биринчи беш йилликнинг уч йили топшириқларини бажариш ташаббуси билан чиқди.

II. МИСҚОЛИ ТИЛЛОГА ТЕНГ

▲ НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ТЕРГАН ПАХТАСИ 1500 ТОННАДАН ОРТДИ. КОЛЛЕКТИВ ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИДАГИ ҲАШАРДА ҚАТНАШАЁТГАН ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ЎРТАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАДА ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА БОРАЯПТИ.

▲ ЙИҒИМ-ТЕРИМ ИШЛАРИ ҲАР ҚАНДАЙ ОБ-ҲАВО ШАРОИТИДА ДАВОМ ЭТАЯПТИ. «СОВЕТ РОССИЯСИ» СОВХОЗИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШДА МИРЗАЧЎЛ РАЙОНИДА ИЛҒОРЛИК ҚИЛАЯПТИ.

АНКЕТА САВОЛЛАРИ

1. Бахтни қандай тушунасиз?
2. «Меҳнат семестри»га муносабатингиз қандай?
3. Ҳаётингизда ҳеч мардлик кўрсатганмисиз?

Бугун анкета саволларига Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти тарих факультетининг бешинчи курс студенти, «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери, Жиззах область Мирзачўл районидаги «Совет Россияси» совхози пахтазорларида ҳар куни 150—200 килограммдан пахта тераётган Набат АННАЕВА жавоб беради.

1. Мен виждонан меҳнат қилиб, ҳамма қийинчиликларни енгиб ўтиб, ўз орзу-истакларига эришган кишиларни бахтиёр ҳисоблайман. Менинг орзуим яхши ўқиб, яхши ишлаб, юқори малакали педагог бўлиш ва ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга ўз ҳиссамни қўшишдан иборат. Ҳеч шубҳасиз, мен бу орзуимга эришаман.

2. Жисмоний меҳнат одамни чиниқтиради. Мен жисмоний меҳнат қилсам роҳат қилиб ухлайман. Умуман ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнатни алмаштириб туриш ҳар жиҳатдан мақсадга мувофиқ деб биламан. Шу маънода «меҳнат семестри» керакли нарсадир.

3. Мен Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районининг Димитров номли колхозида туғилиб ўсганман. Ўрта мактабни тамомлагач, тўрт йил колхозда ишладим. 1974 йилда колхоздаги теримчилар орасида пешқадамлик қилиб 18 тонна пахта тердим. Шу йили бир кунда 500 килодан ошириб пахта терган кунларим ҳам бўлди. Менинг меҳнатдаги бу жасоратимни партия ва ҳукуматимиз юқори баҳолади. Мен «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотландим.

Республиканинг кўп жойларида бўлгани сингари, Мирзачўлда ҳам бу йилги баҳорда ёмғир кам ёғди. Аксарият майдонларда чигитни сув бериб ундириб олишга тўғри келди. Баҳорда ёмғир кам бўлганлиги сабабли чигит экиш пайтида майдонларга сепилган дефолиантлар тупроққа сингмай, ерда ёввойи ўтларга қарши «ғов» пайдо бўлмади.

Бу чўлқуварларга қўшимча ташвишлар туғдирди. Улар йил бўйи далалардаги одатдаги агротехника тадбирларини амалга ошириш билан бирга, ёввойи ўтларни йўқ қилиш йўлида кўп тер тўкдилар. Юз берган барча қийинчиликларга қарамай майдонларда мўлкўл «оқ олтин» ҳосили етиштирилди. Эндиликдаги энг муҳим вазифа мана шу ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай ўз вақтида йиғиб-териб олишдан иборатдир.

6 октябрь куни Жиззах областига Тошкентдаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентларидан иборат бўлган 70 мингга яқин ҳашарчи етиб келди. 9 октябрда эса Пахтакор район марказида олий ўқув юртларининг ректорлари, техникум ва билим юртларининг директорлари, партия ташкилотлари секретарларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров иштирок этган бу йиғилишда ҳар бир ҳашарчининг камида 1,5 тоннадан пахта териши, пахта сифатига алоҳида эътибор бериши муҳим вазифа қилиб қўйилди. Йиғилиш қарори областдаги барча олий ўқув юртлари штабларида бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисларда ишлаб чиқилди. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг физика факультети студентлари мавсумда камида 2 тоннадан «оқ олтин» териш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббусни биринчилардан бўлиб рус ва татар филологияси, тарих факультетлари студентлари қўллаб-қувватладилар.

Тарих факультети студентлари меҳнат қилаётган «Тошкент» совхози пахтазорларида бўлдик. Шом қоронғуси туша бошлаганига қарамай йигит ва қизлар ҳамон далада ишлашарди.

— Студентларимизнинг кўпчилиги қишлоқда ўсган, таъбир жоиз бўлса, танглайи ҳам пахта билан кўтарилган, меҳнатсевар ёшлардир, — дейди кулиб факультетнинг иккинчи бригадасига бошчилик қилаётган доцент Азимжон Раҳимов. — Ҳаммаси ғайрат билан унумли меҳнат қилишаяпти. Бу ерга келганимизга бир ҳафта бўлди. Шундан уч кунида ёмғир ёғди. Лекин бир кунни ҳам бекор ўтказмадик. Ёмғир ёққан кунлари пахта, ҳаво очиқ кунлари эса подбор тераяпмиз. Назокат Султонмуродова, Набат Аннаева, Роза Раҳматуллаева, Қадам Жуманиёзов каби студентларнинг терган пахтаси ҳозирнинг ўзида бир тоннадан ортиб кетди.

Жиззах областига ҳашарга келган олий ўқув юртлари ва техникумлар ўртасида бошланиб кетган мусобақанинг биринчи беш кунлик якуни бўйича Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти иккинчи ўринни олди.

— Биз Мирзачўл районига етти йилдан бери ҳашарга келяпмиз, — деди биз билан суҳбатда педагогика институт ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. П. Турсунмуҳамедов. — Коллективимиз «Ўзбекистон», «Совет Россияси», «Тошкент» совхозини оталиққа олган. Шу боисдан ҳам йил бўйи «бир оёғимиз» шу хўжаликларда бўлади. Пахтакорларга ҳар бир соҳада кўмаклашишга ҳаракат қиламиз.

Биз шаҳар ва қишлоқ алоқалари ҳақида сўз юритганда рақамлар, фактлар тили билан гапиришга ўрганиб қолганмиз. Бу алоқалар шаҳар ва қишлоқ кишиларининг тобора яқинлаштириб, дўстлашувига сабаб бўлаётганлигига, бу эса энг муҳими эканлигига кам эътибор берамиз.

Педагогика институтининг «Совет Россияси» совхозидаги штабига 11 октябрь куни кечаси бордик. Штаб бошлиғининг ўринбосари, институт партия комитетининг секретари Комил Юсупович Юсуповнинг бир кун аввал бироз тоби қочиб қолган экан. У ўрнидан туриб юрарди-ю, лекин фуфайкада эди. Биз энди ўтириб, ундан ҳол-аҳвол сўраётганимизда, телефон жиринглаб қолди. Партком секретари трубкани олди. Қўнғироқ қилаётган киши Мирзачўл район партия комитетининг биринчи секретари Бегим Серикович Сериков экан. Биз биринчи секретарь телефон орқали бирон топшириқ берса керак деб ўйлагандик. Лекин бундай бўлмади. Бегим Серикович Комил Юсуповичдан ҳол-аҳвол сўрагани телефон қилган экан. «Обдон соғайгунча дала айланманг, ўзингизни эҳтиёт қилинг, — деди у киши. Биз учун дўстлар саломатлиги пахтадан ҳам муҳим нарса».

К. Юсупов биринчи секретарнинг шу сўзларини бизга айтаркан, ўзича гапиргандай қўшимча қилди: «Бундай камтар, бундай инсоний одам кам бўлади. Биз у кишининг юриш-туриши, муомаласини студентларга кўп ибрат қилиб кўрсатамиз. Институтимизда кўпчилик Бегим Сериковични яхши билади, қаттиқ ҳурмат қилади».

Умуман чўл кишиларининг шаҳардан келган ҳашарчиларга эътибори ва меҳрибончилиги юксак даражада эканлигини таъкидлаш керак. 11 октябрь кечқурун ёмғир уриб турганида педагогика институтининг штабига «Совет Россияси» совхози директори Ҳайдар Абдураҳмонов кириб келди. Биргаликда студентлар яшаётган шийпонларни айланиб чиқишни таклиф қилди. Ҳамма шийпонда ўн-ўн беш минутдан бўлиб, ёшларнинг иссиқ-совуғидан огоҳ бўлди, улар билан ҳазил-мутойиба қилиб кайфиятларини кўтарди.

Педагогика институти штабига кираверишда махсус стенд ишланган. Унга пахтазорлардан олинган энг сўнгги хушхабарлар, йиғим-теримнинг бориши ҳақидаги маълумотлар, илғор теримчиларнинг суратлари қўйилган. Стенднинг энг юқори қисмида эса тарих факультети студентларининг шу йил сентябрь ойи бошида бутун институт ёшларига қарата мурожаати илиб қўйилибди. Улар бу мурожаатларида ёшларни юбилей йилидаги йиғим-теримга уюшқоқлик билан чиқиш ва унумли меҳнат қилишга даъват этишган.

Тошкент педагогика институти коллективининг бир ҳафта мобайнида терган пахтаси 1500 тоннадан ортди!

СУРАТДА: Жиззах область Мирзачўл районидаги «Совет Россияси» совхозида пахта тераётган Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти студентлари (чапдан-ўнгга) Р. Қўчқорова, Ш. Шарипова, М. Аннаева, У. Меретқулиева, Н. Умарова, Қ. Азимова, М. Муҳаммадиеваларни кўриб турибсиз. Совхоз меҳнаткашлари бу ёшларнинг ёрдамидан мамнун. М. Нуриддинов фотоси.

(Давоми бор)

В. А. Жонибеков:

«КОСМОСГА ЙЎЛ ЎЗБЕКИСТОНДА БОШЛАНГАН ЭДИ»

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Совет-француз космик ҳамкорлик экспедициясини парвозга тайёрлаган унинг қатнашчилари ва мутахассислари Ўзбекистонда бўлишди. Делегация составида совет космонавтлари В. Жонибеков, А. Иванченков, тўнғич француз космонавти Ж.-Л. Кретьен ва уларнинг дублерлари Л. Кизим, В. Соловьев ва П. Бодри, СССР космонавт-учувчиси А. Елисеев, Франция космик тадқиқотлар миллий маркази бош директори Ю. Берцмейер, Франция космик тадқиқотлар миллий маркази «Космонавт» лойиҳаси раҳбари ўринбосари Л. Браак, француз экипажи врачи — генерал Р. Карре ва бошқалар бор.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари, республикамизнинг ҳаёти билан танишдилар, Самарқандда бўлдилар.

«Тошкент оқшоми»нинг мухбири СССР космонавт-учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, полковник В. А. Жонибеков билан учрашиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— **Владимир Александрович! Сизнинг француз космонавтлари билан танишувингиз деярли узоқ вақтдан бери давом этмоқда: парвозга тайёргарлик кўриш, космосда ишлаш, Франция ва бизнинг мамлакатимиз бўйлаб ҳамкорликда сафар қилиш даврлари. Сиз икки ўртада туғилган муносабатларни қандай баҳолайсиз?**

— Бу муносабатлар чинакам дўстликка айланиб кетди. Бу жуда ҳам муҳим, айни пайтда турли мамлакатлар вакиллари дўстлиги халқлар ўртасидаги ҳамкорлик, ўзаро тушунчага ёрдам беради, ер куррасида тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ҳисоблайман. Ҳамкорлик парвозига тайёргарлик кўриш вақтида туғилган ва ҳозиргача давом этиб келаётган самимий вазиятни бажонидил эслайман. Биз Александр Иванченков ва Жан-Лу Кретьен билан биргаликда космосга кўтарилиб, кейин Анатолий Березовой ва Валентин Лебедев бошқараётган орбитал станция билан туташган онларимиз унутилмас дақиқалардир. Космосда етти кун парвоз қилиш бизларни янада жипслаштирди, хотирамизда ўчмас таассуротлар қолдирди. Ҳамкорлик парвози пайтида бир қатор медико-биологик, технологик, астрофизик экспериментлар, ер атмосферасини тадқиқ этиш, Ер сиртининг ва Жаҳон океани акваториясининг айрим районларини суратга олиш ишлари бажарилди. Бу билан фанга маълум муносиб ҳисса қўшилди.

— **Космосда туғилган сизнинг ҳамдўстлигингиз заминда ҳам давом этмоқда. Сизлар Франция ва Совет Иттифоқининг кўпгина жойларини зиёрат қилиб чиқдингиз. Эндиликда эса сиз туғилиб вояга етган Ўзбекистонга келдинглар...**

— Бу зиёрат менда ўзига хос қувончли дамларни уйғотади. Севимли Ўзбекистонимизни дўстларимга кўрсатишни анчадан буён орзу қилган эдим. Уларнинг меҳнат кишилари билан учрашувларини, турли коллективларда бўлишларини, диққатга сазовор жойларни кўздан кечиришларини ният қилган эдим.

Комил ишонч билан айтишим мумкинки, коинотга йўл олиш мен учун худди ана шу ерда, Ўзбекистонда бошланди. Мактабда, кейин эса Суворов билим юртида ўқиганим кўп ёрдам берди. Уни битиргандан кейин Ленинград Давлат университети физика факультетига ўқишга кирдим. Ленинграднинг ўзидаги аэроклубда шуғуллана бошладим. Ўқишни парвоз билан қўшиб олиб бориш қийин экан, иккисидан бирини танлашга тўғри келди. Бунга журъат қилиш қийин бўлди, шундай бўлса ҳам аъло баҳода ўқиётган бўлишимга қарамай, университетни қолдириб, уйга қайтиб келдим ва ҳарбий комиссариатга учрашган эдим, у ерда мени учиш ишларига яроқли деб топишди. Спорт билан муттасил шуғулланиш куч тўплашда қўл келди. Бу орада Ю. А. Гагарин парвози тўғрисида хабарлар тарқалди. Шундай қилиб, мен узлуксиз учиб туриш ва космонавт бўлиш учун барча куч-ғайратни сарфлашга аҳд қилдим. Астрономия билан шуғулландим, коинотни ўргана бошладим, И. Ефремовнинг «Андромеда туманлиги» китобини ғоятда қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Ер сунъий йўлдошлари учирилишини диққат билан кузатдим, ракета техникаси тўғрисидаги оммабоп адабиётларни ўқидим. Секин-аста ана шу билимлар соҳаларининг кўпгина жумбоқлари менга яқин ва тушунарли бўла бошлади. Ю. А. Гагариннинг учувчи бўлганлиги, авиация орқали космосга йўл олиш мумкин эканлигини батамом ишонтирди.

Жиддий машғулотлар Ейск олий ҳарбий авиация учувчилар билим юртига киришга ёрдам берди. Уни битирганимдан кейин, мени шу жойнинг ўзида инструктор — учувчи қилиб қолдиришди.

— **Сиз қандай қилиб космонавт бўлдингиз?**

— Ейскда тез-тез учишга, бу ишга бошқаларни ўргатишга тўғри келар эди. Бу пайтда тез-тез космосга парвоз қилишар эди, менда эса космонавт бўлиш иштиёқи этилди. Парвоз ишлари тажрибасисиз у ерда ҳеч нарса қилиб бўлмаслигини яхши билар эдим. Учувчилик маҳоратини изчиллик билан эгаллашни давом эттира бошладим. Ниҳоят 1969 йилда, етарли тажриба тўпланган пайтда, космонавтлар отряди сафига қабул қилишлари тўғрисида илтимос рапортини ёзиш пайти етиб келди. Худди шу пайтда бўлинмамизга Г. С. Титов космонавтлар отрядига муносиб номзодларни танлаш мақсадида келган эди. Мени ҳам текшириб кўришди ва 1970 йил май ойида тегишли комиссиядан ўтганимдан кейин космонавтлар тайёрлаш марказига қабул қилишди.

— **Кўпчилик, айниқса ёшлар, Сиз каби космосга йўл олишни орзу қиладилар. Бунинг учун нима қилмоқ керак?**

— Отрядимизга жуда ҳам жисмоний тайёргарлик кўрган, умуман билим савияси юксак бўлган, соғлом, бақувват кишилар қабул қилинади. Бунинг учун, ўз-ўзидан кўриниб турибдики, мактабда, кейин эса олий ўқув юртида яхши ўқимоқ керак. Гап шундаки, космик программа доимо мураккаблашиб боряпти. У ранг-баранг экспериментлар билан бойиб кетган. Космик техникадан ўз ишида фойдаланишга қизиқадиган ташкилотлар сони кенгайган. Буларнинг ҳаммаси космонавтларнинг шунчаки оддий учувчилар, турли системаларни кузатувчи операторлари бўлибгина қолмай, балки билимнинг турли соҳалари бўйича жуда ҳам яхши тайёрланган мутахассислар бўлмоқликларини тақозо этмоқда.

— **Сизнинг келгусидаги режаларингиз қандай?**

— Космосдаги янги ишларга тайёргарлик кўришни давом эттириш, бошқа космонавтларни парвозга тайёрлашда қатнашишдир.

— **Оқшомхонларимиз номидан сизларнинг мамлакат бўйлаб завқли сафар қилишингизга, сизнинг фаолиятингизга муваффақиятлар тилашга рухсат этгайсиз.**

— Раҳмат. Фурсатдан фойдаланиб, самимий қабул қилганликлари учун барча тошкентликларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, меҳнатда янги ютуқлар тилаш истагимизни етказишингизни сўрайман.

Суҳбатни И. АЛИМОВ ёзиб олди.

Читателям «Вечернего Ташкента» с пожеланиями добра, счастья, больших творческих успехов.
[подпись]
13.10.82.

«Тошкент оқшоми» газетхонларига эзгулик, бахт-саодат, улкан ижодий зафарлар тилайман.
В. ЖОНИБЕКОВ.
13. 10. 82».

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

ГУЛДАН НОЗИК, ТОШДАН ҚАТТИҚ

«Инсон қалби лолами, нозик гулми, сувга ташна ниҳолми, нима десам бўларкин!! Юрак гулдан нозик, тошдан қаттиқ бўлади, десам ҳақиқатдир...» Дилбархон бемор бўлиб ётаркан, хаёлидан шу фикрлар сизиб ўтди. Майли, ҳаммаси ўтди-кетди. Лекин кундалик турмушда бўладиган аччиқ-қуруқ гаплар, ноҳақ танбеҳлар юракда бир умрга ёмон доғ қолдиради. Дилбархон ҳам ўша кунги воқеани ҳеч унутмайди...

Кечки пайт эди. Дилбархон ишдан келса техникумда ўқийдиган қизи Лобархон чамадонга тайёр кийимларини солаётган экан. Ҳамма гапдан хабардор Дилбархон кулимсираб қизидан сўради:

— Ҳа, Лобар, пахтага тайёрланяпсанми, қизим!

— Ҳа опа, эртага эрталаб пахтага кетадиган бўлдик, тайёрланиб келинглар дейишди...

— Яхши қизим... Қаерга бораркансизлар пахта тергани!..

— Сирдарёга, опа, эҳтимол бултур борган совхозимизга олиб боришса керак...

— Иссиқроқ кийимларингдан ол, далада салқин бўлади, куз бу йил салқин келади дейишаяпти...

— Ҳаммасини олдим, опажон, ҳаммаси тайёр, — Лобар севинч билан опасига қаради.

— Улуғбекни боғчадан олиб келдингми! Лобархон.

— Ҳа, олиб келдим, кўчада ўртоқлари билан ўйнаб юрибди.

— Уйга олиб чиқ, кеч бўлди, ҳозир даданг ҳам келиб қоладилар.

— Хўп, опажон, — Лобар чаққонлик билан подъезддан пастга тушиб кетди.

Дилбархон ўйлаб қолди: пахтага кетаётган қизига у-бу нарса пишириб бермоқчи, газда кулча нонлар ёпмоқчи бўлди. Аксига олиб уйда гўшт йўқ эди, шунинг учун тухум-гуруч солиб сомса тайёрлашга киришди. Шу пайт қўшиқ айтиб, «опажоним қанилар!» деб кичкинтой Улуғбек кириб келди. Дилбархон уни суюб, эркалаб бағрига босди, лўппи юзларидан тўйиб ўпти, сумкасидан шарсимон конфет олиб ўғлининг қўлига тутқазди.

— Раҳмат опажон, раҳмат! — деди Улуғбек қувонч билан опасини қучиб.

— Сен энди ўйнаб тур, — деди опажониси Улуғбекнинг бошини силаб. — Ҳозир сенга тухумли сомса пишириб бераман.

— Яшанг, опажон! — деб Улуғбек телевизор турган уйга кириб кетди.

Дилбархон хамир қора бошлади. Қизи Лобар келиб, опасининг атрофида уймалашди:

— Ёрдам берайми, опа! Нима ишингизга қарашай!

— Ҳозир менга ёрдаминг керакмас... Сен уйни саранжом-саришта қил, ҳозир даданг келиб қоладилар.

Дилбархон «Ҳозир даданг келиб қоладилар» деди-ю, нимагадир юраги «шиғ» этиб кетди. «Ҳай дадаси тушмагур, шундай тинч, фаровон, тотув турмушимиз бўлса-ю, кунига ичаверса, чайқалиб келаверса, менга, қизига ҳақорат сўзларни айтаверса, оғзидан боди кириб, шоди чиқаверса, тунда уйқу, кундуз ҳаловат бермаса. Ўзини ҳам, бизларни ҳам қийнайверса, охири нима бўлади!..».

Шу пайт подъезд эшигидаги қўнғироқ жиринглади. Дилбархон қўли хамир ҳолда югургилаб бориб эшикни очди. Эшикни очди-ю, эри Олимбекни кўриб ҳангу-манг бўлиб қолди: унинг костюм-шими гўрковникидек бошдан-оёқ лой-тупроқ эди. Сочлари алвастиникидек осилиб, қош-кўзларини қоплаб олганди:

— Вой ўлай, сизга нима бўлди, — куйиниб сўради Дилбархон.

— Нега!.. Нима! Ҳозир ўла...сан! — тили ғўлдиради Олимбекнинг, у оёқда зўрға туриб, деворга ишқаланиб ичкари кирди. Кейин бирдан кучга тўлди-ю, катта уйга отилди. Бу уйда қизи Лобархон пахтага тайёрлаётган чамадонини эндигина ёпаётган эди.

— Нима қиляпсан, аблаҳ! — ўшқирди Олимбек қизига ўлган бузоқдек кўзларини олайтириб.

Лобархон чўчиб ўрнидан турди:

— Пахтага тайёрланаяпман, ада, эртага пахтага кетаяпмиз.

— Пах... пахтангни чиқариб қўяман, а... а... аблаҳ! — шердек ўшқирди Олимбек. — Қани, пахтага бориб кўр-чи, оёғингни синдираман.

— Ада, ҳамма пахтага борганда, мен қоламанми, коллективдан ажралиб қоламанми!

— Қоласан, аблаҳ, қоласан! — Олимбек қизининг сочидан тортиб, қулочкашлаб юборди. Орага Дилбархон тушган эди, уни ҳам бир қўли билан уй бурчагига улоқтирди. Дилбархоннинг боши деворга қаттиқ урилди-ю, беҳуш йиқилди. Уйда қий-чув кўтарилди. Тўрт яшар Улуғбек олдинига дадасига мўлтираб қараб турди-ю, кейин бу фожиаларни кўриб чинқириб йиғлаб юборди, тиниқ, беғубор кўзлари жовдираб одам излаб қолди.

«Ён қўшни — жон қўшни». Икки-уч қўшни йигитлар чиқишиб, Олимбекнинг ўринга ётқизишди. Аёллар Дилбархоннинг юзига сув сепишиб, пиёз ҳидлатишиб, ҳушини ўзига келтиришди. Лобарга таскин беришди. Биринчи қаватда турадиган Лолахон Улуғбекни жудаям яхши кўрарди, боланинг юраги ёмон бўлмасин, деб уйига олиб тушиб кетди.

Шу кеча Дилбархон ҳам, Лобар ҳам ухламади. Онаизор қизининг пахтага кетишига пишириқлар тайёрлади, Лобар унга қарашиб, адасидан дардлашиб турди.

Кичик хонада Олимбек девдек хуррак тортиб, гоҳ-гоҳ инграб, оҳ-войлаб уйқу лаззатини тортарди.

Эрта саҳарда Дилбархон қизи Лобарни пахтага кузатди. Чамадонини кўтариб бекатгача чиқди. Автобус келди. Дилбархон қизини қучиб, бағрига босди:

— Яхши бориб кел, қизим, эҳтиёт бўл.

— Адамларга эҳтиёт бўлинг, яна ичиб бир фалокатга йўлиқмасинлар..

Кечқурун дадасидан калтак еган қиз яна дадасини ўйлаётганига Дилбархон чидолмади, кўзларига «ғилт-ғилт» ёш олди. Лобар эса пахтага йиғлаб-йиғлаб кетди.

Дилбархон уйга келиб, у ёқ-бу ёқни йиғиштирди, Улуғбекка нари-бери чой ичириб боғчага ташлаб келди. Кейин заводга ишга отланди. Аксига олиб автобус кам экан, ишга кечикиб келди:

— Ҳа, ойимтилла, — деди цех бошлиғи қовоғини уюб, — ишга кеч қолишни яна бошлаб юбордингизми!

Бундан бир ой илгари ўғли Улуғбек зотилжам бўлганида Дилбархон бир-икки кун ишга кеч қолган эди. Цех бошлиғи ҳозир ўшанга замзама қилаётган эди. Буни сезса ҳам Дилбархон мулойим жавоб қилди:

— Қодир ака, бугун автобус кам экан, шунда ҳам такси олиб келдим...

— Нима, автобус бўлмаса, сизга «Чайка» машинасини юборайликми!..

— Унақа деманг, Қодир ака, қизимни эрталаб пахтага жўнатдим, кичкинтойимни боғчага ташладим... Ахир рўзғор дегандек.. йўл ишхонамга узоқ...

— Хўш, прогул қилганингизга сабаб қилиб шу бачкана баҳоналарингизни ёзиб қўйями!. Ёки бўшашга ариза ёзасизми!..

Дилбархон анча илғор, цехда обрўли инженер-технолог эди. Цех бошлиғининг бу гаплари жон-жонидан ўтиб кетди:

— Ёзаман, Қодир ака, — деди у ички бир зарда билан, — ишдан бўшашга ҳозироқ ариза ёзиб бераман.

Дилбархон ариза ёзиб берди. Лекин тушдан кейин завод директори уни ўз кабинетига чақирди.

— Дилбархон, сиз заводимизнинг „энг яхши ишчиси ҳисобланасиз. Қодир ака Қосимовнинг гапларига хафа бўлманг. Сиз бир пайт у кишини ҳаққоний танқид қилгансиз, лекин у киши сизга гина сақлаб юрганини билдим. Ҳеч нимани кўнгилга олмай ишлайверинг, синглим. Аризангизни, мана йиртиб ташладим, — завод директори аризани йиртиб-йиртиб ёнидаги корзинкага ташлади.

Шу куни Дилбархон дилининг бир чети қоронғи, бир чети ёруғ бўлиб ишлади. Уйга қайтаётганда, цех бошлиғининг: «Чайка» юборайликми», «Бачкана баҳоналарингизни ёзиб қўяйми», «Ёки бўшашга ариза ёзасизми» деган наштарли гапларини эслади. Кейин завод директорининг илиқ, самимий муомаласини, ёзган аризасини йиртиб ташлаганини, хушнудлик билан кўз ўнгига келтирди. Автобусдан тушди-ю, унинг олдидан ўтган эди, қизил бир «Жигули» уни уриб юборди. Дилбархон «гурсс» этиб ерга йиқилди.

...У касалхонада кўзини очди. Оқ ҳалатли ҳамширадан: «Мен қаерда ётибман!» деб сўради. Ҳамшира ҳаммасини айтиб берди. Ишхонасидан завод директори, партком секретари, уч-тўрт аёл ишчилар келишганини, эри Улуғбекни олиб келганини эшитди.

Дилбархон ўн беш кун деганда касалхонадан чиқди. Ҳаммасини кейин эшитди: Олимбекнинг ичкиликка ружу қўйганини автобазадаги яқин дўстлари директорга айтишибди. Автобаза директори шунақанги яхши одам, шунақанги доно раҳбар эканки, бир соат суҳбатлашишдаёқ Олимбекнинг «жонини олиб, янги жон» берибди. Олимбек ҳам: «Ичкиликни оғзимга олсам ота ўғли эмасман, сиз отахон олдида йигитлик сўзим», деб онт ичибди.

Ўша кундан бери Олимбек ичкиликни оғзига олмас, ўғли Улуғбекни етаклаб Дилбархонни кўргани касалхонага борар, уй юмушларини ўзи бажарар, овқат қилар эди. Куни-кеча Дилбархон касалхонадан соғайиб қайтди. Дам олиш куни Олимбек Дилбархонни ва Улуғбекни олиб қизи Лобархонни кўргани пахтазорга бормоқчи.

...Дилбархон шу воқеаларни ўйларкан, ишхонадаги яхши одамларни, инсон қалбининг гулдек нозиклигини, баъзан у тошдан қаттиқлигини хаёлидан ўтказди.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

ҚИЗИҚАРЛИ ПАЗАНДАЛИК

ГУРУЧ-БАЛИҚ

Овқатланишдаги гуруч-балиқ модели Сиам пазандалигига хосдир. Бу модель Таиланд қишлоқ хўжалик маданияти билан боғлиқ, яъни у ерда шоли жуда кўп экилади ва навлари ҳам турли, чунончи кўлларда, ботқоқликларда, ҳайдалган ерларда, тупроқли тоғ ёнбағирларида ўсадиган шолилар бор. Балиқ ҳам дарёлари, кўллари ва жанубидаги денгизда жуда мўл.

Сиам овқатланиш моделида гуруч энг асосий ўринда туради. Эски удумга кўра, ёшларга доим гуручнинг энг муҳим ва тўкстутар овқат эканлиги уқдириб турилади. Гуручнинг бир донасини ҳам исроф қилмай ейишга ўргатилади. Сабзавотлар, мевалар, гўшт иккинчи даражали овқат ҳисобланади, булар гуруч ейиш учун шунчаки иштаҳа очувчи масаллиқлардир. Иштаҳа очувчи энг асосий масаллиқ аччиқ қалампир ва бошқа зираворлар ҳисобланганидан Бангчонг қишлоғида яшовчи деҳқонлар нуқул қалампир экишади. Сабзавотларни камдан кам етиштирадилар. Еганлари гуручу қалампир.

Сиам пазандалигида тайёрланадиган баъзи таомларнинг номларидан ҳам асосий овқат гуруч эканлиги маълум бўлиб туради. Мисол учун ачитилган балиқдан кўп зираворлар қўшиб, ўта аччиқ қилиб тайёрланадиган бир хил таомлари бор, номи «гуручга қўшиб ейиладиган» деб аталади. Сабзавотлардан ачитилган соя сардагига зираворлар қўшиб ғоятда аччиқ ва ўткир тарзда тайёрланадиган бир овқатнинг номи эса «балиққа қўшиб ейиладиган» деб аталади.

Қизиғи шундаки, ўзбек пазандалигига оид бир ибора бор: «Чучвара ейишдан мақсад хамир ейиш, манти ейишдан мақсад гўшт ейиш». Сиам пазандалигида ҳам шунга ўхшаш: «балиқ ейишдан мақсад гуруч ейиш, сабзавот ейишдан мақсад балиқ ейиш»дир.

Ҳамма масаллиқ муҳайё бўлса-ю, гуруч ва балиқ бўлмаса сиамликлар учун очарчилик ҳисобланади. Гуручга қўшиб ейиладиган овқатлар «иссиқ» ва «юмшоқ» турларга бўлинади. «Иссиқ» деб аталганлари қалампирли таомлардир. «Юмшоқ» деганлари сабзавот ва гўштли таомлардир. «Иссиқ» таомига битта мисол: балиқни тузлаб офтобга қўядилар, сели чиққандан кейин ажратиб олиб бижғитадилар. Балиқ гўштидан паста тайёрлайдилар, бунга кўпгина қалампир ва ҳидли зираворларнинг туйилганидан қўшадилар. Ҳаммасини аралаштириб, кокос ёнғоғининг сутида қайнатадилар. Пишгач яна туйилган қалампир қўшишади-да, қайнатма гуруч билан бирга дастурхонга тортишади. «Юмшоқ» овқатларга қурбақа, тошбақа, илон, каламуш гўштлари ёки чўчқа гўшти билан балиқ гўштидан сабзавот ва томат қўшиб пиширилган таомлар мисол бўла олади.

Гуруч пиширилганда ейишли бўлиб кетадиган бир хил нави бор, буни улар тегирмонда тортиб унидан нон, угра ва балиқ гўштли манти тайёрлайдилар. Бунда ҳам гуруч-балиқ асосий овқатланиш модели ҳисобланади.

К. МАҲМУДОВ.

● СУВ ОСТИ ДУНЁСИДА

ҒОВВОС БУЛЬДОЗЕР

Чехословакиянинг Лаба дарёсида сув тубини тозалаш ва чуқурлаштириш учун мўлжалланган бульдозер тажрибадан ўтказилди. Механизм эгилувчан кабель орқали маълум масофа олисликдан бошқарилади. Бульдозер етти метргача бўлган чуқурликда ишлай олади.

ПАЙВАНД УЧУН ПАСТА

Финляндияда сув остида пайвандлашга оид кўп нарсадан дарак берувчи восита ишлаб чиқарилди. Сув остида пайвандлаш зонасини тезда совута оладиган паста яратилди. Экспертларнинг фикрича, пастани ғаввослар ўттиз метргача бўлган сув остида пайвандлаш ишларида фойдаланишлари мумкин.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. ҚОДИРОВА: Айтингчи, ҳомиладорлик отпускасига чиққан аёлларга нафақа тўланаётган пайтда уларнинг иш стажи қанчалиги ҳисобга олиниши шартми?

Жавоб: Ишчи ва хизматчи аёлларга давлат социал страхованиеси ҳисобидан нафақа тайинлаш ва тўлаш бўйича амалдаги низомга мувофиқ ҳомиладорлик ва туғруқ отпускасига чиққан аёлга у касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан ҳамда меҳнат стажининг қанчалигидан қатъий назар нафақа тўлиқ иш ҳақи миқдорида тўланади.

* * *

О. ХУШМАТОВ. Менга пенсионерларнинг иш ҳақлари ва даромадлари қай тарзда ҳисобга олиниши ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Пенсионерларнинг иш ҳақлари ва даромадларини ҳисобга олиш — ишлайдиган пенсионерларнинг кўп категорияларига пенсия уларнинг иш ҳақлари ва айрим бошқа даромадлари ҳисобга олингани ҳолда тўланади. Пенсия тўлашда ҳисобга олинадиган иш ҳақига иш вақтидан ташқари ишларга тўланадиган ҳақдан бошқа, страхование взноси ажратиладиган ҳамма турдаги иш ҳақи, ўриндошлик ва бир йўла тўланадиган характердаги ҳамма тўловлар, яъни ишчи ва хизматчилар пенсиясини ҳисоблаш учун қабул қилинадиган иш ҳақи составига кирадиган ҳамма турдаги ҳақлар киради. Корхонанинг йиллик иш якунлари бўйича бериладиган мукофот бундан истиснодир: гарчи у иш ҳақи составига кирса-да, пенсия тўлашда ҳисобга олинадиган иш ҳақи сифатида эътиборга олинмайди. Иш ҳақи ҳисобга олиниб пенсия тўлашда ўртача иш ҳақи эмас, балки пенсия тўланадиган ойда амалдаги иш ҳақи ҳисобланади. Бу муносабат билан иш ҳақига кирадиган барча тўловлар улар ажратилган вақт билан эмас, балки улар амалда олинган вақт билан ҳисобланади. Хусусан меҳнатга ҳақ тўлашнинг системасида белгиланган мукофотларнинг ҳамма турлари, шунингдек, узоқ йиллик хизмати учун ҳар йиллик мукофот шундай ҳисобланади. Бир календарь йилда 2 ой мобайнида вақтинча ишчи ва хизматчи бўлиб ишлайдиганларнинг иш ҳақи, бу ойларда уларнинг узлуксиз ёки танаффус билан ишлаганларидан қатъий назар, пенсия миқдорига таъсир қилмайди. Башарти пенсионер 2 ойдан ортиқ бўлмаган муддатга вақтинча ишчи ёки хизматчи бўлиб ишга қабул қилинса-ю, амалда кўп ишласа, унинг икки ойлик муддат ўтгандан кейинги иш ҳақи ҳисобга олинади. Косиб-ҳунармандчилик билан шуғулланадиган ёки эркин касбдаги кишиларга тааллуқли пенсионерлар даромадларини ҳисоблаш тартиби СССР Молия министрлиги томонидан белгиланади. Бошқа фаолиятдаги даромадлар пенсияга таъсир кўрсатмайди.

* * *

Р. РАЗЗОҚОВ: Биз ўғлимизни суворовчилар билим юртига ўқишга бермоқчимиз. Шундай ўқув юрти Тошкентда борми?

Жавоб: Бундай ўқув юрти Тошкент шаҳрида йўқ. Лекин суворовчилар билим юрти мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларида мавжуд. Ана шу билим юртларига қабул шартларини билмоқчи бўлсангиз ўзингиз истиқомат қилиб турган район ҳарбий комиссариатига учрашишингизни маслаҳат берамиз. Комиссариат хизматчилари Сизга қабул шартлари билан боғлиқ барча маълумотларни айтиб беришади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Замон билан ҳамнафас

БЕРЛИН. Хеннингсдорф шаҳридаги Г. Баймлер номли завод коллективи беш йиллик топшириғида белгиланганига қараганда 40 та кўп электровоз ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Республикада темир йўлларнинг жадал электрлаштирилаётганлиги ва электровозлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни тақозо қилди. Шу беш йиллик мобайнидагина электр кучи билан ҳаракат қиладиган магистраллар тармоғи қарийб бир ярим баравар кўпаяди.

Хеннингсдорф машинасозлари электровозлар тайёрлашда катта тажриба тўпладилар. Улар 1949 йилдан бошлаб мамлакатда ва чет элда шуҳрат қозонган ўн мингдан кўпроқ локомотивларни қуриб бердилар. Корхона маҳсулотининг ярмидан ортиғи давлат Сифат белгисига эга бўлганлиги диққатга сазовордир.

Корхона ўз маҳсулоти турини тинмай янгиламоқда. Ҳар йили ишлаб чиқарилаётган барча электровозларнинг ўрта ҳисобда 25 проценти янги ёки такомиллаштирилган локомотивлардан иборат.

СУРИЯ. ГАЗЕТАСИ ФОШ ЭТДИ

ДАМАШҚ. Сурияда чиқадиган «Нидал аш-шааб» газетаси бундай деб ёзади: Америка билан Исроил ўртасида тузилган стратегик битимга мувофиқ Вашингтон Ливанда қароқчиларча агрессия бошлаш тўғрисида Тель-Авивга буйруқ берди. Шунинг учун ҳам босқинчиларнинг Ливан диёрида қилган жиноятлари учун уларнинг америкалик ҳомийлари ва иттифоқчилари баб-баравар жавобгардир.

Вашингтон Ливанда тамомила муайян мақсадларни кўзламоқда, деб уқтириб ўтади «Нидал аш-шааб» газетаси. Америка стратеглари Исроил ҳарбийларидан фойдаланиб, регионда ўз базаларини кўпайтиришни, жумладан, «Тез ҳаракат қилувчи» интервенциячи кучларга ҳарбий объектлар қуришни истаётир.

Қўшма Штатлар Ливаннинг ички ишларига актив аралашмоқдалар. Бу ерда Исроил агрессорлари билан тил бириктириб, «сулҳ шартномаси» тузадиган америкапараст ҳукуматни ҳокимият тепасига қўйишга интилмоқдалар.

НИКАРАГУАНИНГ НОРОЗИЛИГИ

МАНАГУА. Никарагуа ташқи ишлар министрлиги сомосачи тўдалар давом эттираётган қуролли иғвогарликлар муносабати билан Гондурас маъмурларига норозилик ноталари юборди.

Ҳужжатлардан бирида хабар қилинадики, контрреволюционерлар 15 октябрь куни Гондурас территориясидан туриб Никарагуанинг Чанандега шимолий департаментида жойлашган «Эсперанса» ва «Эль гавилан» чегара постларини артиллериядан ўққа тутганлар.

Никарагуа ташқи ишлар министрлиги Гондурас ҳукуматига қатъий норозилик баён этди.

Япониядаги энг катта Бива кўлига ўтган аср кемасозлик қоидалари асосида қурилган «Мичиган» (суратда) сайр пароходи туширилди. Бироқ бу кемага икки-уч соатлик сайр қилиш учун фақат маҳаллий бойлар ҳамда бой хорижий туристлар тушишлари мумкин. Кема эгалари хизмат кўрсатишга ғоят юқори баҳо қўйиб, кемани қуришга кетган харажат — 7 миллиард иен пулнинг ўрнини тўлдиришга ҳаракат қилишяпти.

КИОДО — ТАСС фотоси.

Шонли юбилей

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон граждан авиацияси ўз юбилейини нишонламоқда: бундан эллик йил муқаддам Бомбей билан Карочи ўртасида биринчи мунтазам рейс бошланган эди.

Бу давр ичида Ҳиндистон граждан авиацияси давлат секторининг энг йирик тармоқларидан бирига айланди. «Эйр Индиа» ва «Индеан эйрлайнз» компанияларининг замонавий авиалайнерлари ҳар йили қарийб 8 миллион пассажир ва кўплаб миқдорда юк ташимоқда. Бу самолётлар ҳар ҳафтада жаҳоннинг 50 мамлакатига деярли 60 марта қатнайди.

Ҳозир мамлакат авиатранспортини янада ривожлантириш масаласи турибди. Ҳиндистон авиациясини ривожлантиришнинг комплекс планига мувофиқ яқин йиллар ичида юздан кўп замонавий авиалайнер сотиб олиш мўлжалланган.

Мавжуд аэропортларни янгилаш ва янги аэропортлар қуриш ишлари бажарилмоқда. Яқинда Деҳли аэропортининг янги корпуси, мамлакатнинг асосий «ҳаво йўллари» ишга туширилди, бошқа йирик шаҳарлар — Бомбай, Калькутта, Мадрасда аэропортлар реконструкция қилинмоқда ва кенгайтирилмоқда.

Ҳиндистон қарийб чорак асрдан буён Совет Иттифоқи ҳаво йўли орқали алоқа боғлаган. Мавжуд битимларга мувофиқ «Эйр индиа» самолётлари ва аэрофлотлар биргаликда Москва — Деҳли линиясида хизмат қилиб, ҳар йили қарийб 30 минг пассажирни ташимоқда. Самолётда юк ташиш йил сайин кенгаймоқда. Бу эса СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга кўмаклашмоқда.

М. КАПУСТИН, ТАСС мухбири.

«ТЎЙ ТЎЙДЕК БЎЛСИН...»

(1982 йил 20 сентябрь) мақоласи газетхонлар муҳокамасида

Меъёр дилга ёр бўлса...

Узлуксиз шодлик ҳам келтиради ғам,
Ҳаддан ортиқ базм — мисоли мотам.
Ҳар нарса меъёрдан ошмаса яхши,
Бошдан ошса, ўтдан баттарроқ сув ҳам.

Мирза БЕДИЛ.

Тўй қилиш, чунончи ўғил уйлантириш, қиз чиқариш кўҳна удум, башар маданиятининг муҳим элементларидан бири. Бироқ кишилик маданиятининг бошқа соҳаларида бўлгани сингари, тўй ўтказиш маданияти соҳасида ҳам ҳаёт ва замон тақозоси билан баъзан қисман, баъзан туб ўзгаришлар содир бўлиб боради.

Айтиш керакки, бу ўзгаришлар эскилик билан янгилик ўртасидаги гоҳо стихияли, гоҳо онгли, гоҳида ошкора, гоҳида пинҳона, аммо узлуксиз кураш жараёнида майдонга келади.

Суюкли адибимиз Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин..» мақоласида қаламга олинган масалалар бағоятда долзарб, актуал, уларнинг тез орада оқилона ҳал этилишидан ҳалол меҳнати эвазига яшаётган ҳар бир киши бевосита манфаатдордир. Шу мақолани ўқиб, тўйларимиз ҳақида бир қанча фикрлар туғилди.

«Яхшидан — шарофат, ёмондан — касофат» деганларича бор. Ҳаром-ҳарич бойликдан керилиб, босар-тусарини билмай қолган ярамасларнинг касофатидан аслида ҳалол меҳнаткаш, камтар кишиларимизнинг баъзилари ҳам тўй-маърака қилишда дабдабапарастлик иллатига чалиниб, ўзи ва бола-чақасини йиллаб нормал еб-ичишдан, кийинишдан ва ҳоказолардан чандон қисиб, тийин-тийинлаб йиғиб ёки катта қарз-қавала кўтариб, маҳалла-кўй, қариндош-уруғ орасидаги баъзи бир ҳайбаракаллачи корчалонларнинг ноғорасига шох ташлаб ўйнаб, довруғи оламни тутадиган тўй-томоша қилишга интилади.

Орқа-ўнгини ўйламай-нетмай, сохта саховатпешаларнинг кетидан кўр-кўрона эргашадиган, баъзи балохўрларнинг «Тўй бўлгандан кейин киройи тўй бўлсин. Фалончининг тўйини кўрдингми? Қандай зўр тўй бўлди. Ҳаммаёқда ўшанинг довруғи. Сенинг ундан нимангкам? Ҳимматингни эл-юртга бир кўрсатиб қўй!» қабилидаги қутқусига учадиган, беҳуда чиранишдан бели майишиб бир неча йиллаб ўзини ўнглолмай юрадиган калтафаҳм — лақмаларни далиллар билан тушунтириш, панду-насиҳат, танқид қилиш воситасида тўғри йўлга солиш мумкин, албатта.

«Тўйга борсанг — тўйиб бор, ёмонлигингни — қўйиб бор», дейди халқимиз. Англашиниладики, унинг наздида тўйдан асосий мақсад дастурхонга тортилган турфа нозу-неъматларни даҳага кирган қуртдек тушириш эмас, балки эзгулик, хайрихоҳликнинг амалий тантанасида иштирок этишдан, чунончи тўй соҳиблари, янги оила қураётган икки ёшнинг қувончига шерик, инсоний ишқ-муҳаббат, меҳр-оқибатнинг мавж уриб товланишига маҳлиё бўлиб завқу шавққа ғарқ бўлишдан, гўзаллашиб бораётган ҳаётга шукроналар айтиб масруру-мамнун бўлишдан иборат.

Таассуфки, ҳозирги кунда ўтказилаётган никоҳ тўйларининг аксарияти айни талабга тўла-тўкис жавоб бермаётир.

Ҳозирда тўй асносида адо қилинаётган баъзи одатларимиз моҳиятан батамом эскириб қолган. Масалан, фақат эркаклар учун каллаи саҳарда бериладиган наҳорги ош, никоҳ куни келинникида аввал қариялар, сўнг куёв жўралар учун уюштириладиган зиёфат ана шулар жумласидан, бизнингча. Рўй-ростини айтганда, бу ҳар икки йиғин бошдан-оёқ қорин қаппайтириш, мечкайлик намойишидан бўлак нарса эмас. Азизлар, тўйдан муддао фақат ва фақат қорин тўйдириш эмас-ку, ахир!

Биз тўй-томоша ўтказиш борасида ҳам қардош миллатлардан оқилона одатларни ўзлаштирсак фойдадан холи бўлмас эди. Қаранг, уларнинг кўпчилиги никоҳ тўйига жуда нари борганда 30—50 нафар меҳмон чақиради. Ундан ташқари, қуда-қудағайлар ўзаро келишиб, тўйни бир кунда, бир жойда, узоғи билан икки-уч соат давомида бежиримгина ўтказишади; маросимнинг чиройли, турли ўйин-кулги билан хушчақчақ, байрамона кайфиятда ўтишида ҳамма меҳмон бирдек актив қатнашади: бири шеър, монолог ўқиса, бошқаси рақс тушади, барча тўйчи жўр бўлиб қўшиқ айтади, танца қилади, лўнда қилиб айтганда, ҳамма ўзини эркин тутиб, эркин ҳис этади, дил-дилдан яйраб, руҳий ҳордиқ чиқаради. Келин-куёвга ота-оналар томонидан қилинадиган совға-саломлар ҳам янги оиланинг дастлабки турмуши учун асқотадиган зарурий нарсалардангина иборат бўлади, холос.

Биз, ўзбекларда бўлса ҳали ёлчитиб меҳнат қилмаган ёки эндигина меҳнат қила бошлаган, шу сабабдан пешона тери ҳисобига топилган мол-дунёни қадрлашга одатланиб улгурмаган келин-куёвга бир умрга етадиган совға-салом қилишга уринилади. Никоҳ тўйини ўтказишда эса асосан дастурхонни анвойи егулик-ичкилик билан тўлдиришга зўр берамизу, маросимнинг бошқа бағоят муҳим томонларига деярли эътибор бермаймиз, овқат сероб бўлса, бас, қолган ҳаммаси ўз-ўзидан қовушиб кетаверади, деб ўйлаймиз. Натижада никоҳ базмлари ҳам кўпинча тўйиб-тўйиб еб-ичишу, ғарра-ғарра кекиришдан иборат бўлади.

Тўй бошқарувчиларнинг билар-билмас валдирашию, тўйчиларни қитиқлаб кулдиришга уриниши, отарчиларнинг қаланғи-қасанғи хониши-куйи умумий манзарани ўзгартиролмайди. Ваҳоланки, тўй деганда халқимиз азалдан то ҳануз фақат қорин тўйдиришнигина эмас, айни маҳалда қизиқ-қизиқ томошалар бўлишини ҳам назарда тутади.

Тўй муайян ғоявий-мушоҳадавий мазмунни барқарорлашган рамзий-символик шакл орқали бадиий ифода этадиган, ўйин характеридаги турли-туман расм-русмларнинг маълум бир тартибда ижро этилиши билангина чинакам маросимий томоша тусини олади. Турфа расм-русмларсиз тўй ўзининг маънавий-аҳлоқий, бадиий-эстетик вазифасини бажаролмайди, бинобарин, тўйчиларга руҳий озиқ беролмайди. **Адибимиз Раҳмат Файзийнинг ўз мақоласида келин-куёвни даврадаги тўйчиларга салом қилдириш, чочқи сочиш, ёр-ёр айтиш сингари расм-русмларни тилга олгани бежиз эмас.**

Хуллас-калом, адибимиз айтганларидек, тўйларимизнинг чиройли, ихчам, эсда қоладиган, шунингдек, меъёридан на ортиғу, на кам бўлиши учун бутун жамоатчилик ва тегишли ташкилотларнинг бевосита иштирокида қуйидагилар амалга оширилса, бениҳоя хайрли иш бўлур эди:

1. **Маданиятшунос, этнограф, фольклоршунос, тарихчи, санъатшунос олимларимиз** ўзбек халқининг бой урф-мероси ичидан замонавий никоҳ тўйига мос келадиган расм-русмларни, шунингдек, кўз ўнгимизда бунёдга келаётганларидан энг яхши ишларини саралаб берсалар;
2. **Ижодий ташкилотларимиз — ёзувчилар, композиторлар, рассомлар союзлари, театр жамияти, халқ ижоди уйи ходимлари** ана шу саралаб олинган расм-русмларни ижодий-танқидий кўздан кечириб, шу асосда театрлашган никоҳ тўйининг бир бутун яхлит сценарийсини иншо қилсалар, шунингдек, турли жанрларда тўйбоп, мўъжаз-мўъжаз бадиий асарлар: ҳазил ва лирик қўшиқлар, ёр-ёру лапарлар, маршлар, миниатюралар ҳамда масхарабозлик, қизиқчилик, аскиячилик, пантомима номерлари яратсалар;
3. **Киносанъатчиларимиз ана шу сценарийга суяниб,** рисоладаги никоҳ тўйи қай тартибда ва қай тахлитда ўтиши лозимлигини яққол — образли гавдалантирадиган телефильмми, кинофильмми туҳфа этсалар;
4. **Ўзбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети** ана шу фильмни ва унинг радиоинсценировкасини тўйгарчилик кезлари бот-бот телевизор орқали намойиш қилиб, радио орқали эшиттирса;
5. **Ноширларимиз никоҳ тўйи репертуари учун тавсия этилган бадиий асарлар тўпламини чоп этиб чиқарсалар;** унгача мазкур сценарий ва репертуар асарлари махсус рубрика остида газета ва журналларимиз саҳифаларида пешма-пеш эълон қилиб борилса;
6. **Бенстисно жамики маданият уйлари ва саройлари, клублар, меҳнат коллективлари, маҳалла комитетлари, турар-жой бошқармалари қошида** ҳаваскор ёшлардан комсомол ва касаба союз ташкилотлари, район, шаҳар халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг маданият бўлимлари етакчилигида ва бевосита мададида махсус тўй труппалари ташкил этилиб, улар никоҳ тўйи сценарияси ва репертуари асосида тайёргарлик кўриб, эл-юртга холисона, бебадал хизмат қилсалар;
7. **Ана шу чора-тадбирларнинг ҳаммасига бош-қош бўлиб турадиган марказий бир жамоат ташкилоти тузилиб,** у астойдил енг шимариб амалий ишга киришса, маълум бир муддат ўтгач, тўйларимиз ҳар жиҳатдан замонамиз руҳига муносиб тарзда, ҳар томонлама меъёрида ўтадиган бўлишига умид боғласа бўлади.

«Кўнгилга келган иш, қўлдан келса, битмайдиган иш йўқ», дейди доно халқимиз. Турган гапки, биз баён этган фикр-мулоҳазалар, ўй-режаларни амалга ошириш ўз моҳиятига кўра, фақат ва фақат кўпчиликнинг қўлидан келади, негаки кўпдан қуён қочиб қутулолмаган ҳеч қачон!

С. АЛИМОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КУРТКАНГИЗ БОРМИ?

Куз, қиш ва баҳор фаслларида курткасиз юриб бўлмайди. Курткалар унчалик қиммат эмас ва чидамли, енгил ва қулай, сув ўтказмайди ва ҳамиша кишини иссиқ тутади.

23 ОКТЯБРГАЧА
«ЎЗБЕКИСТОН» ФИРМА САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ 1-МАГАЗИНИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН

ЭРКАКЛАР КУРТКАЛАРИ

Савдо-кўргазмасига марҳамат қилсангиз, юқоридаги фикрларга ишонч ҳосил қилган бўласиз.

Эътиборли ва мутасадди консультантлар Самарқанддаги 8-Март номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган **«лаке» ва капрон плашчлик газламадан** тикилган курткаларни Сизга тавсия қилишади ва уларни танлашда ёрдам беришади.

«ЛАКЕ»дан тикилган курткаларнинг **баҳоси — 35 сўмдан 45 сўмгача, капронли плашч газламасидан** тикилган курткаларнинг **баҳоси — 34 сўмдан 44 сўмгача.**

ХУШ КЕЛИБСИЗ!

1-магазин адреси: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 18-уй (1, 4, 8, 18-троллейбуслар; 7, 8, 11, 15, 16-трамвайлар, 28, 64, 65-автобуслар ва метронинг «Пахтакор» станцияси бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК ВА ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/Х да **Қиёмат қарз** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—21/Х да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

21 ОКТЯБРДА

«БИР ЙИҒИН ТАРИХИ» — **Тинчлик.**

«ИБРАТ БЎЛАРЛИ ВОҚЕАЛАР» — **Москва.**

«ДИҚҚАТ — БОЛАЛАР!» — **Дружба.**

«ЎТ БИЛАН ЎЙНАШМА», «ЎЗБЕКИСТОН —ҚЎШИҒИМ МЕНИНГ», «КОМСОМОЛ КАЛЕНДАРИ БЎЙИЧА» — **Фестиваль.**

«ХАВФЛИ ВАЗИЯТ» — **Мир.**

«БУ КЕЧАСИ РЎЙ БЕРГАН ЭДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«ОЛДИНДА БОРУВЧИЛАР», «ОРЗУЛАР УШАЛГАНДА», «СИЗ САКРАШНИ ЕҚТИРАСИЗМИ?» — **Восток.**

«ПЕЧКАДАН ЙИҚИЛДИ» —**Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ОЛОВНИ БЎЙСУНДИРУВЧИ», «ОКТЯБРДАН НУРАФШОН ЙЎЛ» — **Қозоғистон.**

«БУНГА КАТТАЛАР АЙБДОР» — **Чайка.**

«ХАВФНИНГ ОЛДИНИ ОЛИБ» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЛЮДМИЛА» — **Искра** (16, 18, 20.00).

«СЎНГГИ ЎТИШ» — **Тинчлик** (18, 20.00, телефон 53-86-07). **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«УМИД ВА ТАЯНЧ» — **Тинчлик** (16.00). **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (15.00, телефон 33-44-52).

«ШОШИЛИНЧ, МАХФИЙ, ГУБ. ЧЕКАГА» — **К. Ёрматов номли** (ҳар соатда, телефон 24-22-66), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
23 ОКТЯБРЬ
СОАТ 17.00 ДА
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — **«ДИНАМО»** (Киев)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

АСАЛ ТОПШИРУВЧИ ШАХСЛАР ДИҚҚАТИГА!

Келес **тайёрлов идораси** ҳар килограммга **3 сўм 20 тийин** нархда **табиий асал**

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Эвазига йил охиригача «Жигули» автомобиллари учун авторезина бериб борилади.

Бизнинг адрес: Чимкент области, Келес районн, Абай қишлоғи.

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕАТР-РАССОМЛИК ИНСТИТУТИНИНГ

ЎҚУВ ТЕАТРИДА

21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ва 29 ОКТЯБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА

ЛЕНИНГРАД ТЕАТР, МУЗИКА ВА КИНЕМАТОГРАФИЯ ИНСТИТУТИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

2 бўлимдан иборат эстрада томошалари:
«ПЕРВИЙ КОНЦЕРТ» ВА «ГОСТИНИЙ ДВОР».

Билетлар ўқув театри кассасида соат 11 дан соат 19.00 гача сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.
Справкалар учун телефон: 56-45-68.

РАНГ-БАРАНГ СУМКАЛАР КЕРАК

Сумкалар ишга, бошқалари эса театрга, айримлари командировкага мўлжалланган бўлиб, отпуска пайтида портфеллар, чемоданлар, йўл сумкалари жуда ҳам қўл келади.

СИЗ ЯНГИ СУМКА ОЛИШ ИШТИЕҚИДАМИСИЗ?

«ТОШКЕНТ» савдо фирмаси магазинларига марҳамат қилсангиз, у ерда Сизларга мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган сумкаларнинг ранг-баранг намуналарини таклиф қилишади: ҳар кунлик ва хўжалик сумкаси, шунингдек, портфеллар, чемоданлар.

Бу буюмлар табиий чарм ва чарм ўрнини босадиган материаллардан ранги, фасони ҳар хил кўринишда қилиб ишланган. Сумкалар модали элементлар — тасмачалар, чоклар билан безакланган.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ ЭСЛАТАМИЗ:

2— Вокзал олди майдони.

«Совғалар» — Халқлар дўстлиги проспекти, 5-квартал, 5-уй.

«Совғалар» — Халқлар дўстлиги проспекти, 6 ва 7-уй.

«Совғалар» — Луначарский шоссеси, 123-уй.

«ТОШКЕНТ» САВДО ФИРМАСИ.

«КАМАЛАК»НИНГ ЕТТИ РАНГИ

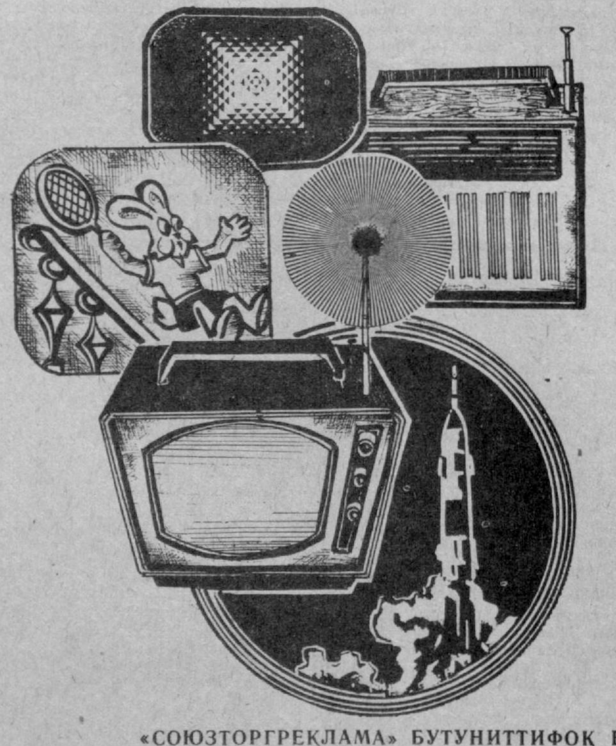

Рангли телевизор ёрқин ва ранг-баранг оламни акс эттиради. Рангли телевизор ёрдамида биз ёрқин халқ байрамлари, ўзига хос тўй маросимлари, викторина ва конкурсларнинг иштирокчилари ва гувоҳлари бўлишимиз мумкин. Севимли кўрсатувлар: жаҳон халқларининг ижоди, киносаёҳатчилар клуби, ҳайвонот оламида кабиларни рангли тасвирда кўрганимизда таассуротларимиз нақадар бойийди.

Телевизион программаларни танлаш нурли индикацияли электрон система билан амалга оширилади.

ФРУНЗЕ САВДО МАРКАЗИ РАНГЛИ ТАСВИРДАГИ:
«ВИТЯЗЬ—733» (720 сўм), «ЯНТАРЬ—714» (680 сўм), «ЛАЗУРЬ—714» (680 сўм), «РАДУГА—716Д» (715 сўм), «РАДУГА—719» (755 сўм), «САДКО—714», (680 сўм), «ФОТОН—716» (680 сўм), «ФОТОН—723» (755 сўм),

ОҚ-ҚОРА ТАСВИРДАГИ:
«ИЗУМРУД—210», «ИЗУМРУД—209», «РЕКОРД—340», «РЕКОРД—312», «ВЕСНА—308»

ТЕЛЕВИЗОРЛАРИНИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ.

«ШИЛЯЛИС Ц—401», «ВЛ—100» «ЭЛЕКТРОНИКА—407» янги маркадаги транзисторли телевизорлар эътиборни қозониши шубҳасиз.

«ШИЛЯЛИС Ц—401» унификация қилинган рангли тасвирдаги телевизордир. Экран размери диагонали бўйича 32 см. У метрли ва дециметрли диапазондаги тўлқинларда программалар қабул қилишни таъминлайди. Телевизорни олдиндан олти каналга мослаштириш имкониятини берувчи махсус қурилма қўлланилган. **Баҳоси — 498 сўм.**

ФРУНЗЕ САВДО МАРКАЗИДА ҚУЙИДАГИ РАДИО ТОВАРЛАРНИ СОТИБ ОЛИШ МУМКИН. «ЛЕНИНГРАД—010» стерео (451 сўм), «ЛЕНИНГРАД—006» стерео радиолалари, «ЮПИТЕР—КВАДРО» кучайтиргичи (860 сўм), кўчириб олиб юриш мумкин бўлган «ЛИДЕР—206» (140 сўм), стерео проигреватели, «МЕЛОДИЯ—105» (508 сўм 50 тийин), «МЕЛОДИЯ—106» (702 сўм) комбайни.

Фрунзе савдо маркази.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

21 ОКТЯБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.20 Мактаб ўқувчиларининг Ленин мукофоти лауреати, СССР Геология министрининг ўринбосари В. А. Ярмолюк билан учрашуви. 18.05 Бутунроссия конкурсининг лауреати И. Акулинина чалади (домбра). 18.30 «Расмларда қуёш акси бор». 18.45 «Миллионлар ленинча университети». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Алкоголизм ҳақида суҳбат». 20.00 «Экранда — кинокомедия» «Саҳна пиллапояларида». 21.30 «Время». 22.05 «Солдат мемуарлари». Телефильм. «Танкларни кирувчи». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.10 «Дунё воқеалари». 23.25 «Ватаним қўшиқлари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.45 «Чўпон бўлиш қийинми?». Телевизион очерк. 19.05 «Салют, пионерия!». Боку шаҳар пионер ва ўқувчилар саройи болалар бадиий коллективларининг чиқиши 20.00 «Шаҳар рамкасидаги беш портрет». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Урегой, Ужгород газ қувури» «Трассанинг Ғарбий участкаси». СССРнинг Ғарбий чегараларидаги трассанинг охирги участкаси қурилиши ҳақида репортаж. 21.05 «Месхети, жонажон ўлкам». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Ҳаммага — раҳмат». Телевизион бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.45 «Ҳамкорлик шартномаси —амалда!». «Тошкент тўқимачилик комбинати реконструкция проблемалари». Ўзбекистон телевидениеси ва «Совет Ўзбекистони» газета редакциясининг қўшма рейди. 19.15 «Ахборот» (рус.). 19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Баҳс». Ахлоқий-этик мавзуда кўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Сизлар учун, пахтакорлар». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 Ў. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 00.05 Янгиликлар.

22 ОКТЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вермя». 9.40 «Звеночек» куйлайди. Львовдан олиб кўрсатилади. 10.05 «Саҳна пиллапояларида» Бадиий фильм. 11.35 «Духовой оркестрлар чалади». Телевизион кўрик-конкурс. Харьковдан олиб кўрсатилади. 11.55 «Поэзия». Евгений Винокуров. 12.50 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 Замбия миллий ансамблининг концерти. 16.25 «Уфқ». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 17.25 «Москва ва москваликлар». 17.55 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Олтин боғичли туфли». 2-серия.

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Шиддатли ва гўзал олам». Ҳужжатли фильм. 19.40 «Рус музейи». «XVIII аср санъати». 3-фильм. 20.10 «Оперетта байрами». И. Кальман туғилган куннинг 100 йиллигига. 21.30 «Время». 22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Москва). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади. 24.00 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Сенинг афсонавий шоншуҳратинг». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари» (такрорий). 12.30 «Спорт, спорт, спорт». Кинопрограмма. 13.30 «Замандас». Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида).

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Оқ автомобиль». Болалар учун фильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студент қишлоқ хўжалик отряди—82». 19.00 «Шеърият дафтаридан». Ҳ. Худойбердиева. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Санъат усталари». СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева ижоди ҳақида телефильм. 20.05 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 К. Раҳимов ва Ў. Нуралиев ижросида қўшиқлар. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.15 «Театр ва замон». 23.30 Янгиликлар.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг кинолаштириш бошқармаси коллективи ВЛКСМ 30 йиллиги номли кинотеатр директори, кинолаштириш соҳасининг кекса ходими С. М. Мажидовга рафиқаси

Шарифа АБДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Физика-техника институти коллективи инженер Ф. Н. Сулаймоновага отаси

Нурислом СУЛАЙМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ— 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот— 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими— 33-81-42; нашриёт диспетчери— 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

21 ОКТЯБРЬ, 1982 й. Р—16668. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10